

# VLAAMS PARLEMENT



Zitting 1996-1997

11 juni 1997

## HANDELINGEN

### PLENAIRE VERGADERING

#### MIDDAGVERGADERING

##### ACTUELE VRAGEN

RESOLUTIE OPLEIDING EN AANSTELLING SCHOORSTEENMEESTERS

BENOEMING VAST EN PLAATSVERVANGEND NEDERLANDSTALIG LID VASTE NATIONALE CULTUUR-  
PACTCOMMISSIE

BENOEMING LID EN TWEE OPVOLGERS RAAD VAN BESTUUR UNIVERSITEIT GENT

VERVANGING EFFECTIEF LID RAADGEVENDE INTERPARLEMENTAIRE BENELUXRAAD

DECRETEN WIJZIGING ARTIKEL 48 WETBOEK DER SUCCESSIERECHTEN INZAKE IN PARTNERIAAT  
SAMENWONENDEN

DECREET REGELING SUCCESSIERECHTEN SAMENWONENDEN

DECREET WIJZIGING DECREET OPRICHTING KIND EN GEZIN – STEMMING

DECREET WIJZIGING DECREET SUBSIDIEREGELING INSTELLINGEN VOOR VOLKSONTWIKKELING –  
STEMMING

RESOLUTIE STIMULEREN FIETSGEBRUIK VOOR WOON-WERKVERKEER - STEMMING

MOTIE ONDERZOEKSRECHT AFHANDELING FAILLISSEMENTEN BOELWERF EN BOELWERF VLAANDE-  
REN - STEMMING

MET REDENEN OMKLEDE MOTIES – STEMMINGEN

MEDEDELING VAN DE VOORZITTER

# Inhoud

---

Nr. 47

Woensdag 11 juni 1997  
Middagvergadering

<b>Berichten van verhindering</b>	1
<b>Actuele vragen</b> (Regl. art. 78)	
Actuele vraag van de heer Jean-Marie Bogaert tot de heer Luc Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Wetenschap en Technologie, over de recente ontwikkelingen met betrekking tot de geplande sluiting van Renault Vilvoorde	1
Actuele vraag van de heer Michel Doomst tot de heer Eric Van Rompuy, Vlaams minister van Economie, KMO, Landbouw en Media, over de recente ontwikkelingen met betrekking tot de geplande sluiting van Renault Vilvoorde	
Actuele vraag van de heer Luk Van Nieuwenhuysen tot de heer Luc Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Wetenschap en Technologie, over de inbreng van het Vlaams Parlement in een mogelijke wijziging van artikel 8 van de Grondwet, naar aanleiding van de bespreking van het wetsvoorstel van het FDF in de Kamer van Volksvertegenwoordigers	4
Actuele vraag van de heer Felix Strackx tot de heer Theo Kelchtermans, Vlaams minister van Leefmilieu en Tewerkstelling, over het neerstorten van een F-16 nabij de dorpskom van Geetbets en de gevolgen hiervan voor de omwonenden en de bodemtoestand	5
Actuele vraag van mevrouw Yolande Avontroodt tot mevrouw Wivina Demeester-De Meyer, Vlaams minister van Financiën, Begroting en Gezondheidsbeleid, over de uitvoering van het decreet betreffende de integrale kwaliteitszorg in verzorgingsvoorzieningen	6
Actuele vraag van de heer Peter Desmet tot de heer Eddy Baldewijns, Vlaams minister van Openbare Werken, Vervoer en Ruimtelijke Ordening, over de evaluatie van de veiligheid van rotondes, in het bijzonder voor fietsers	6
Actuele vraag van de heer Marc Olivier tot de heer Eddy Baldewijns, Vlaams minister van Openbare Werken, Vervoer en Ruimtelijke Ordening, over eventuele maatregelen met betrekking tot vrachtwagens om het fileprobleem te verminderen, naar analogie van het Nederlandse voorbeeld	7
Actuele vraag van de heer Jan Penris tot de heer Eddy Baldewijns, Vlaams minister van Openbare Werken, Vervoer en Ruimtelijke Ordening, over de aanpassing van de startbaan van de luchthaven van Deurne aan de normen van de Conventie van Washington	8
Actuele vraag van de heer Ward Beysen tot de heer Eddy Baldewijns, Vlaams minister van Openbare Werken, Vervoer en Ruimtelijke Ordening, over de boomsterfte bij het onlangs aangeplante bos op de middenberm van de E19	9
Actuele vraag van de heer Kris Van Dijck tot de heer Luc Van den Bossche, minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Onderwijs en Ambtenarenzaken, over de kritiek van het Vlaams Secretariaat van het Katholiek Onderwijs op het tijdschrift Klasse voor Jongeren	
Actuele vraag van de heer Ludo Sannen tot de heer Luc Van den Bossche, minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Onderwijs en Ambtenarenzaken, over de kritiek van het Vlaams Secretariaat van het Katholiek Onderwijs op het tijdschrift Klasse voor Jongeren	
Actuele vraag van mevrouw Marleen Vanderpoorten tot de heer Luc Van den Bossche, minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Onderwijs en Ambtenarenzaken, over de kritiek van het Vlaams Secretariaat van het Katholiek Onderwijs op het tijdschrift Klasse voor Jongeren	
Actuele vraag van mevrouw Mia De Schamphelaere tot de heer Luc Van den Bossche, minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Onderwijs en Ambtenarenzaken, over de promotie van het tijdschrift Klasse voor Jongeren door het departement Onderwijs	
Actuele vraag van de heer André Van Nieuwerkerke tot de heer Luc Van den Bossche, minister vice-	

president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Onderwijs en Ambtenarenzaken, over de kritiek van het Vlaams Secretariaat van het Katholiek onderwijs op het tijdschrift Klasse voor Jongeren	10
<b>Motie van orde</b>	
Opheldering over de stand van zaken	14
Spreker : de heer Etienne Van Vaerenbergh	
<b>Voorstel van resolutie</b> van de heer Pieter Huybrechts betreffende de opleiding en aanstelling van schoorsteenmeesters	
– 420 (1996-1997) – Nrs. 1 en 2	
Bespreking	14
Spreker : de heer Pieter Huybrechts	
<b>Vaste Nationale Cultuurpactcommissie</b>	
Benoeming van een vast en een plaatsvervangend Nederlandstalig lid	16
<b>Universiteit Gent</b>	
Benoeming van een lid en twee opvolgers van de raad van bestuur	17
<b>Raadgevende interparlementaire Beneluxraad</b>	
Vervanging van een effectief lid	17
<b>Voorstel van decreet</b> van de heer Guy Swennen c.s. houdende wijziging van artikel 48 van het Wetboek der Successierechten inzake in partneriaat samenwonenden	
– 488 (1996-1997) – Nrs. 1 tot 11	
Intrekking en overname	17
Sprekers : de heren André Denys, Guy Swennen, Johan De Roo, Ludo Sannen, Patrick Lachaert, Gilbert Bossuyt, Karel De Gucht, Paul Van Grembergen, Marc Van Peel, Jos Geysels, Francis Vermeiren, Herman Lauwers, Filip Dewinter en minister Wivina Demeester-De Meyer	
<b>Voorstel van decreet</b> van de heren Patrick Lachaert, Karel De Gucht en Ludo Sannen houdende wijziging van artikel 48 van het Wetboek der Successierechten inzake in partneriaat samenwonenden	
– 488 (1996-1997) – Nrs. 1 tot 11	
Aangehouden stemmingen	28
Sprekers : de heren Karel De Gucht en Paul Van Grembergen, mevrouw Sonja Becq en de heer Guy Swennen	
<b>Voorstel van decreet</b> van de heer Guy Swennen en mevrouw Sonja Becq houdende regeling van de successierechten tussen samenwonenden	
– 694 (1996-1997) – Nr. 1	
Voorstel tot het verlenen van voorrang in commissie	31
<b>Motie van orde</b>	33
Spreker : de heer Filip Dewinter	
<b>Ontwerp van decreet</b> tot wijziging van het decreet van 29 mei 1984 houdende oprichting van de instelling Kind en Gezin	
– 635 (1996-1997) – Nrs. 1 en 2	
Hoofdelijke stemming	33
<b>Voorstel van decreet</b> van mevrouw Mieke Van Hecke c.s. houdende wijziging van het decreet van 19 april 1995 houdende een subsidieregeling voor instellingen voor volksontwikkeling	
– 596 (1996-1997) – Nrs. 1 tot 3	
Hoofdelijke stemming	35

<b>Voorstel van resolutie</b> van mevrouw Cecile Verwimp-Sillis c.s. betreffende het stimuleren van het overheidspersoneel in ruime zin om meer gebruik te maken van de fiets voor het woon-werkverkeer – 124 (1995-1996) – Nrs. 1 tot 4 Hoofdelijke stemming	36
<b>Motie</b> van de heren Frans Wymeersch en Filip Dewinter tot uitoefening van het recht van onderzoek over de afhandeling van de faillissementen Boelwerf en Boelwerf Vlaanderen, de besteding van overheidsgelden in deze bedrijven en de toekenning en besteding van de scheepskredieten – 680 (1996-1997) – Nr. 1 Hoofdelijke stemming	37
<b>Met redenen omklede motie</b> van de heren André Denys en Jean-Marie Bogaert tot besluit van de op 27 mei 1997 door de heren Jean-Marie Bogaert, Filip Dewinter, André Denys en Jos Geysels gehouden interpellaties tot de heer Luc Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Wetenschap en Technologie, over het standpunt van de Vlaamse regering met betrekking tot een lastenverlaging voor de bedrijven – 678 (1996-1997) – Nr. 1 Hoofdelijke stemming Sprekers : de heren André Denys, Eddy Schuermans, Jean-Marie Bogaert, Robert Voorhamme en Johan De Roo	38
<b>Met redenen omklede motie</b> van mevrouw Cecile Verwimp-Sillis tot besluit van de op 29 mei 1997 door mevrouw Cecile Verwimp-Sillis in commissie gehouden interpellatie tot de heer Luc Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Wetenschap en Technologie, over steun voor onderzoek naar het klonen van dieren en mensen en de informatie naar de bevolking toe inzake het biotechnologisch onderzoek – 682 (1996-1997) – Nr. 1 Hoofdelijke stemming Sprekers : mevrouw Cecile Verwimp-Sillis, de heer Etienne De Groot en mevrouw Mia De Schamphelaere	43
<b>Mededeling van de voorzitter</b>	46
<b>Regeling van de werkzaamheden</b>	46

**VOORZITTER : De heer Norbert De Batselier**

- *De notulen van de jongste vergadering worden ter tafel gelegd.*
- *De vergadering wordt geopend om 14.40 uur.*

**De voorzitter :** Dames en heren, de vergadering is geopend.

**AANWEZIG**

Yolande Avontroodt, Sonja Becq, Georges Beerden, Ward Beysen, Jean-Marie Bogaert, Gilbert Bossuyt, Louis Bril, Jozef Browaeys, Herman Candries, Leo Cannaeys, Georges Cardoen, Jan Caubergs, Patricia Ceysens, Joachim Coens, Marc Cordeel, Frank Creyelman, Norbert De Batselier, Carl Decaluwé, Etienne De Groot, Karel De Gucht, Leo Delcroix, Herman De Loor, Anny De Maght-Aelbrecht, Julien Demeulenaere, Jos De Meyer, André Denys, Paul Deprez, Herman De Reuse, Peter De Ridder, Johan De Roo, Mia De Schamp-helaere, Peter Desmet, Roland Deswaene, Freddy De Vilder, Jacques Devolder, Filip Dewinter, Fred Dielens, Marijke Dillen, Michel Doomst, Vera Dua, Paul Dumez, Freddy Feytons, Jaak Gabriels, Jos Geysels, Johnny Goos, Brigitte Grouwels, Veerle Heeren, Patrick Hostekint, Pieter Huybrechts, André Kenzeler, Marino Keulen, Patrick Lachaert, Herman Lauwers, Jacques Laverge, Kathy Lindkens, Carlos Lisabeth, Marcel Logist, Dominiek Lootens-Stael, Jacky Maes, Johan Malcorps, Hugo Marsoul, Erik Matthijs, Lydia Maximus, Trees Merckx-Van Goey, Marc Olivier, Jan Penris, Stefaan Platteau, Leonard Quintelier, Didier Ramoudt, Ludo Sannen, Freddy Sarens, Johan Sauwens, Eddy Schuermans, Jef Sleenckx, Jos Stassen, Steve Stevaert, Felix Strackx, Herman Suykerbuyk, Guy Swennen, René Swinnen, John Taylor, Jacques Timmermans, Bruno Tobback, Maria Tyberghien-Vandenbussche, Arnold Van Aperen, Riet Van Cleuvenbergen, Walter Vandenbossche, Chris Vandenbroeke, Michiel Vandenbussche, Bart Vandendriessche, Ria Van Den Heuvel, Marleen Vanderpoorten, Mark Van der Poorten, Kris Van Dijck, Christian Van Eyken, Paul Van Grembergen, Joris Van Hauthem, Mieke Van Hecke, Gilbert Vanleenhove, Sonja Van Lindt, Jef Van Looy, Dirk Van Mechelen, Gracienne Van Nieuwenborgh, Luk Van Nieuwenhuysen, André Van Nieuwerkerke, Karim Van Overmeire, Marc Van Peel, Hugo Van Rompaey, Etienne Van

Vaerenbergh, Peter Vanvelthoven, Roeland Van Walleghem, Tuur Van Wallendael, Mandus Verlinden, Francis Vermeiren, Christian Verougstraete, Emiel Verrijken, Cecile Verwimp-Sillis, Robert Voorhamme, Johan Weyts, Frans Wymeersch.

**AFWEZIG MET KENNISGEVING**

Minister Luc Martens : ambtsverplichtingen in het buitenland ;

Wilfried Aers : gezondheidsredenen ;

Nelly Maes, Gerda Raskin : buitenslands.

**AFWEZIG ZONDER KENNISGEVING**

Leo Goovaerts.

**ACTUELE VRAGEN** (*Regl. art. 78*)

**Actuele vraag van de heer Jean-Marie Bogaert tot de heer Luc Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Wetenschap en Technologie, over de recente ontwikkelingen met betrekking tot de geplande sluiting van Renault Vilvoorde**

**Actuele vraag van de heer Michel Doomst tot de heer Eric Van Rompuy, Vlaams minister van Economie, KMO, Landbouw en Media, over de recente ontwikkelingen met betrekking tot de geplande sluiting van Renault Vilvoorde**

**De voorzitter :** Aan de orde zijn de samengevoegde actuele vragen van de heer Bogaert tot de heer Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Wetenschap en Technologie, en van de heer Doomst tot de heer Van Rompuy, Vlaams minister van Economie, KMO,

**Voorzitter**

Landbouw en Media, over de recente ontwikkelingen met betrekking tot de geplande sluiting van Renault Vilvoorde.

De heer Bogaert heeft het woord.

**De heer Jean-Marie Bogaert** (*Op de tribune*) : Mijnheer de minister-president, toen ik u een zestal weken geleden ondervroeg over uw initiatieven in verband met Renault Vilvoorde, kon ik mij – op enkele oneerbiedige uitspraken aan mijn adres na – grotendeels terugvinden in uw antwoord. U zei prioriteit te geven aan het intern overleg in het bedrijf.

De laatste weken is echter gebleken dat dit intern overleg tot geen enkel zinvol resultaat kan leiden voor het definitief langer openhouden van de vestiging te Vilvoorde. De stille diplomatieke initiatieven waarover u iets liet uitschijnen, treden blijkbaar nog altijd op. Hoe kan ik anders uitleggen dat we van de inspanningen van de Vlaamse regering van de laatste weken en maanden helaas nog niets hebben kunnen merken ? Ik ben dan nog voorzichtig en zeg niet eens dat u in het weekend prioriteit hebt gegeven aan het partijbureaucratisch overleg over erfenisrechten. U zult zich waarschijnlijk wel bewust zijn geweest van het feit dat u als leider van de Vlaamse regering uw verantwoordelijkheid moest opnemen in het licht van de algemene vergadering van de aandeelhouders van Renault die gisteren plaatsvond.

Mijn concrete vraag aan de minister-president – en het is mij om het even wie antwoordt – is : welke initiatieven heeft de minister-president als regeringsleider van de Vlaamse regering tijdens de laatste dagen en weken genomen om erin te slagen Renault Vilvoorde voor enkele jaren langer open te houden dan tot nog toe werd meegedeeld en beslist ?

**De voorzitter** : De heer Doomst heeft het woord.

**De heer Michel Doomst** (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, dat het Renault-verhaal een lang verhaal zou worden, was te verwachten : het gaat hier om een monument van tewerkstelling in Vilvoorde, waar meer dan drieduizend werknemers bij betrokken zijn. Het wordt echter onaanvaardbaar wanneer we nu merken dat een kersverse eerste minister daar nog een episode aan toevoegt. Dit bewijst hoe broos het masker van de opposant is. Nu zegt de PDG dat er nog een maand aan toegevoegd zal worden.

Gisteren hielden honderden betogers in Parijs een goed geregisseerde demonstratie. De echte registreurs zaten echter binnen en begrepen dat er buiten een schijnspektakel werd opgevoerd.

We moeten deze zaak stilaan gaan bekijken vanuit de situatie waarin honderden gezinnen verkeren. Die situatie wordt echt hopeloos. De gezinnen merken dat er geen schot in de zaak komt en stellen alleen maar vast dat de zaak steeds wordt vooruitgeschoven en uitgesteld. Gisteren was de dag van de hoop, maar die werd uiteindelijk de dag van de wanhoop. Het enige wat men bereikt heeft, is dat door de beloofde studie de loze belofte van de heer Jospin met een mooi lintje verpakt wordt. Het enige lichtpunt is dat men gesproken heeft over een nieuwe industriële activiteit die in Vilvoorde mogelijk zou kunnen zijn.

Mijn concrete vraag is dan ook of het niet stilaan tijd wordt dat wij daaraan werken. Heeft de Vlaamse regering enig idee welke richting dit kan uitgaan ? Is het moment niet aangebroken om een aantal mensen op deze zaak te zetten ?

**De voorzitter** : Minister Van Rompuy heeft het woord.

**Minister Eric Van Rompuy** : Mijnheer de voorzitter, mijnheer Bogaert, de Vlaamse regering blijft nauw betrokken bij het verloop van dit dossier. De minister-president heeft onmiddellijk een brief geschreven aan de nieuwe Franse minister van Financiën Strauss-Kahn met het regeringsstandpunt, namelijk dat de sluiting onaanvaardbaar is. Vorige vrijdag heeft hij over dezelfde zaak tevens een lang telefoongesprek gevoerd met de nieuwe Franse staatssecretaris van Industrie. Wij blijven ook contact onderhouden met Eerste Minister Dehaene, die terzake reeds een en ander heeft ondernomen.

Gisteren werd in de raad van bestuur besloten dat een expert een rapport zal opstellen over de toekomstkansen van Renault-Vilvoorde. Sommigen interpreteren dit als een uitstel of als een initiatief dat geen oplossing zal opleveren. Maar anticiperen is gevaarlijk, laten we liever afwachten. Dit is mijns inziens ook de mening van het personeel van Renault. De expert moet de kans krijgen om tegen het einde van de maand een aantal hypothesen te onderzoeken.

Wij hebben altijd de stelling verdedigd dat de sluiting onaanvaardbaar is. Dit betekent niet dat we niet nadenken over alternatieven. De heer Schweitzer sprak gisteren over een, ik citeer : acti-

## Van Rompuy

tivité industriële significative. Einde citaat. Dit stemt overeen met onze stelling. Reeds tijdens het eerste gesprek dat de minister-president en de minister vice-president met de heer Schweitzer hadden, hebben ze gezegd dat deze het probleem heeft gecreëerd en het dus ook moet helpen oplossen. Dat moet hij zowel doen voor het sociale als voor het economische aspect. Ook Renault zal aan reconversie moeten doen indien een sluiting onvermijdelijk zou blijken.

In verband met de ontwikkeling van de site hebben wij ook contact opgenomen met de GOM Vlaams-Brabant. Er bestaan vele mogelijkheden, maar er zullen ook grote aanpassingswerken nodig zijn om er alternatieve industriële activiteiten mogelijk te maken. De GOM Vlaams-Brabant verricht terzake onderzoek. In de tussentijd waren er ook veel contacten met mensen die voorstellen aanbrachten. Het is echter voorbarig om hier op in te gaan. De Vlaamse regering bekommert zich wel over wat zou kunnen gebeuren indien het verdict zou vallen. Dan zullen wij klaarstaan om een betekenisvolle industriële activiteit mogelijk te maken.

De heren Bogaert en Doomst antwoord ik dus dat de Vlaamse regering dit dossier goed volgt en samen met de GOM Vlaams-Brabant nadenkt over alternatieven. Toch blijven we nog steeds hopen dat in het verslag van de expert een aantal voorstellen zullen staan om een duurzame werkgelegenheid in Vilvoorde te garanderen.

**De voorzitter :** De heer Bogaert heeft het woord.

**De heer Jean-Marie Bogaert :** Mijnheer de voorzitter, ik hoop dat de afwezigheid van de minister-president niet duidt op een straf voor een vorig antwoord. Ik heb akte genomen van het antwoord van de minister van Economie. Ik wil toch aandringen op een iets actievere opstelling van de Vlaamse regering.

Mijnheer de minister, het simpelweg schrijven van een brief waarin u nogmaals het standpunt van de regering vertolkt, zal niet volstaan om in zo een belangrijk dossier met zo een gewichtige consequenties de tegenpartij tot andere gevoelens te brengen. U moet de zaak op een veel dynamischer manier aanpakken. U moet met concrete voorstellen en alternatieven voor de dag komen en inhoudelijke gesprekken op touw zetten. Ik merk daar niets van en hoor in uw antwoord nauwelijks concrete aanzetten op dat vlak. Dat verwijt ik de Vlaamse regering in dit dossier, en niet dat ze geen

toverformules ter beschikking heeft om de zaak op te lossen. De dynamiek waarbij de beleidsmensen ook in Frankrijk op hun verantwoordelijkheid worden gewezen, ontbreekt blijkbaar.

**De voorzitter :** De heer Doomst heeft het woord.

**De heer Michel Doomst :** Mijnheer de voorzitter, ik wil nog eens beklemtonen hoe groot het ongeduld is bij de mensen ter plekke. Vandaar mijn vraag dat de Vlaamse regering toch een signaal zou geven dat ze achter de schermen ook actief bezig is om mogelijke oplossingen op het terrein voor te bereiden.

**De voorzitter :** Minister Van Rompuy heeft het woord.

**Minister Eric Van Rompuy :** Mijnheer Bogaert, ik heb met de minister-president afgesproken dat ik het antwoord formuleer. Het kon evengoed omgekeerd zijn. Hij heeft een uur lang met de Franse staatssecretaris voor Industrie gepraat, die de verantwoordelijkheid in het dossier draagt, en heeft ons standpunt in alle duidelijkheid verwoord.

Mijnheer Doomst, de Vlaamse regering heeft altijd de onaanvaardbaarheid van de sluiting vooropgesteld. Dan gaan we nu ook niet ineens zeggen dat die sluiting voor ons aanvaardbaar zou zijn en onmiddellijk over reconversie beginnen te onderhandelen. Maar we moeten wel aan reconversie denken. De heer Schweizer stelt nu voor dat er een industriële activiteit zou komen. We moeten afwachten wat dit betekent.

Onze stelling is altijd geweest dat Renault de verantwoordelijke is en dus in eerste instantie ook de verantwoordelijkheid voor de reconversie draagt, voor zowel de sociale als de economische enveloppe. De druk die wij uitoefenen, is echt zeer groot, maar men moet aanvaarden dat in dit dossier ook een grote verantwoordelijkheid ligt bij het bedrijf en het personeel, en dat het niet aan ons is om standpunten in te nemen.

**De voorzitter :** Het debat is niet volledig verlopen zoals we hadden afgesproken. Ik herhaal wat we schriftelijk aan alle leden hebben meegedeeld : twee minuten voor de vraag, drie minuten voor de minister en één minuut voor de repliek van de vraagsteller.

Minister-president Van den Brande heeft het woord.

**Minister-president Luc Van den Brande** : Een van de definities van de democratie is dat men iedereen naar zijn mening vraagt en dan zijn eigen mening als besluit op papier zet. Ik neem aan dat dit hier niet helemaal is gerespecteerd. We zullen ons als regeringsleden gedisciplineerd proberen te gedragen. Dat is mede de reden, mijnheer Bogaert, dat ik met de minister van Economie heb afgesproken dat hij alleen zou antwoorden. De Vlaamse regering spreekt immers uit één mond. Als iemand iets zegt over een handeling van een ambtgenoot, komt dat geloofwaardig over. Ik kan enkel bevestigen wat minister Van Rompuy heeft gezegd.

**De voorzitter** : Het incident is gesloten.

---

**Actuele vraag van de heer Luk Van Nieuwenhuysen tot de heer Luc Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Wetenschap en Technologie, over de inbreng van het Vlaams Parlement in een mogelijke wijziging van artikel 8 van de Grondwet, naar aanleiding van de bespreking van het wetsvoorstel van het FDF in de Kamer van Volksvertegenwoordigers**

**De voorzitter** : Aan de orde is de actuele vraag van de heer Van Nieuwenhuysen tot de heer Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Wetenschap en Technologie, over de inbreng van het Vlaams Parlement in een mogelijke wijziging van artikel 8 van de Grondwet, naar aanleiding van de bespreking van het wetsvoorstel van het FDF in de Kamer van Volksvertegenwoordigers.

De heer Van Nieuwenhuysen heeft het woord.

**De heer Luk Van Nieuwenhuysen** : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister-president, deze ochtend heeft de kamercommissie Grondwetsherziening de aanpassing van het artikel 8 van de Grondwet goedgekeurd op voorstel van het FDF, gesteund door premier Dehaene. Hierdoor zal het kiesrecht voor de Europese ingezetenen een grote stap dichterbij komen.

U weet dat het Vlaams Parlement daar bezwaren tegen had, of daar toch ten minste een aantal voorwaarden aan had gekoppeld, omdat we ons zeer bewust zijn van de reikwijdte van dit stemrecht. Dit

is voor de Vlaamse Brusselaars ronduit de doodsteek. Hetzelfde geldt voor de Vlaamse gordel rond Brussel.

Met die voorwaarden werd destijds bij de totstandkoming van de Europese richtlijn al geen rekening gehouden. Vandaag zien we dat er andermaal geen sprake is van de vijf voorwaarden van het Vlaams Parlement, die nochtans door u werden overgemaakt aan de Belgische regering.

De heer Van Hauthem en ikzelf hebben een motie ingediend voor een belangenconflict. Er moet nog worden uitgezocht of die ontvankelijk is. Wat was tot nu toe de inbreng van de minister-president ? Heeft de Vlaamse regering enige inbreng gehad in deze aangelegenheid ? Welke stappen kan en wil de Vlaamse regering alsnog zetten om te verhinderen dat dit stemrecht zonder meer werkelijkheid wordt ? Ik herhaal het : dit is een catastrofe voor Brussel en Vlaams-Brabant.

**De voorzitter** : Minister-president Van den Brande heeft het woord.

**Minister-president Luc Van den Brande** (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, dames en heren, in het Britse Lagerhuis kent men een traditie van een simpel ja- of neen-antwoord. Ik zal daar in dit geval niet aan meedoen.

Ik vind dat u de zaak in de juiste context moet bekijken, mijnheer Van Nieuwenhuysen. Wat vanmorgen behandeld werd, is de wijziging van artikel 8 van de Grondwet. Deze wijziging omvat een dubbele bepaling : enerzijds de grondwettelijke regeling voor de niet-Belgische Unieonderdanen en anderzijds de regeling voor het stemrecht van de niet-Belgische niet-Unieonderdanen.

Voor de eerste groep zal de wet bepalen welke voorwaarden al dan niet zullen worden gehecht aan het toekennen van het stemrecht. Voor de tweede groep werd bepaald dat de wijziging met een tweederde meerderheid moet worden goedgekeurd.

Het gaat dus over het wegnemen van de nationaliteitsvereiste. De voorwaarden zijn tweërlei, naargelang het gaat over Unieonderdanen of over niet-Unieonderdanen. Het standpunt van het Vlaams Parlement met zijn vier of vijf voorwaarden, is natuurlijk op het juiste moment en met alle nodige commentaar overgemaakt aan de federale regering. Pas op het ogenblik dat de kieswet wordt bekeken en behandeld, zullen we weten of het federaal parlement rekening houdt met onze voor-



### **Van den Brande**

waarden. Deze voorwaarden hebben onder meer te maken met fiscaliteit en de opsplitsing in actief en passief kiesrecht. Wij hebben uiteraard de opinie van het Vlaams Parlement met volle overtuiging overgemaakt.

**De voorzitter** : De heer Van Nieuwenhuysen heeft het woord.

**De heer Luk Van Nieuwenhuysen** : Ik hoor hier dezelfde redenering als destijds bij de totstandkoming van de Europese richtlijn. Ook toen zou men afwachten en we hebben inderdaad gezien tot wat dit leidt. Er is in de Europese richtlijn niets terechtgekomen van de garanties voor de Vlamingen. Ik vrees dat nu hetzelfde zal gebeuren, vermits de kieswet bij gewone meerderheid kan worden aangepast. Dit is een capitulatie die thuishoort in de reeks die begon met Hertoginnedal en de grondwetsherziening van 1970.

**De voorzitter** : Het incident is gesloten.

---

### **Actuele vraag van de heer Felix Strackx tot de heer Theo Kelchtermans, Vlaams minister van Leefmilieu en Tewerkstelling, over het neerstorten van een F16 nabij de dorpskom van Geetbets en de gevolgen hiervan voor de omwonenden en de bodemtoestand**

**De voorzitter** : Aan de orde is de actuele vraag van de heer Strackx tot de heer Kelchtermans, Vlaams minister van Leefmilieu en Tewerkstelling, over het neerstorten van een F16 nabij de dorpskom van Geetbets en de gevolgen hiervan voor de omwonenden en de bodemtoestand.

De heer Strackx heeft het woord.

**De heer Felix Strackx** (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, dames en heren, op 16 april jongstleden stortte een F16 neer op enkele tientallen meters van de dorpskom van Geetbets. Bijna twee maanden na de feiten is het ongeval in Geetbets ver van verwerkt.

Er hangen nog altijd brokstukken van het vliegtuig in de bomen. Niettegenstaande de afgraving van de bodem tot op 3 meter diepte, hangt er een door-dringende kerosinegeur in de buurt. Maar het ergst

van al is het psychisch trauma dat de buurtbewoners hebben opgelopen.

Het zijn meestal oudere mensen, die nog erg onder de indruk zijn van wat is gebeurd. Velen van hen lijden aan slapeloosheid en moeten medicatie nemen. Ik heb de indruk dat men alles heeft overgelaten aan Landsverdediging en dat die zich niet naar behoren van haar taak heeft gekweten.

Ik had graag van de ministers van Leefmilieu en Welzijn vernomen welke maatregelen zij hebben getroffen met betrekking tot respectievelijk de bodemsanering en de psychische begeleiding van de slachtoffers.

**De voorzitter** : Minister Kelchtermans heeft het woord.

**Minister Theo Kelchtermans** (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, de vraag was gericht aan de minister van Leefmilieu. Bij mijn weten, mijnheer Strackx, werd de vraag niet uitdrukkelijk aan de minister van Welzijn gesteld. Ik moet u dan ook op uw honger laten inzake de vragen over het fysisch en psychisch welzijn. Ik erken wel dat dit een erg belangrijk aspect van uw vraag is.

Wat het ongeval zelf betreft ben ik zeer formeel : Landsverdediging is onmiddellijk de grond beginnen afgraven. Daardoor hebben we belangrijke verontreinigingen kunnen voorkomen. De gemeente Geetbets heeft vanwege OVAM alle nodige informatie gekregen over haar optreden. Landsverdediging heeft ook een bodemsaneringsdeskundige aangesteld.

Er is een oriënterend bodemonderzoek gestart. De gegevens daarvan zijn nog niet volledig ter beschikking. Men zegt me wel dat de eerste aanduidingen erop wijzen dat alles beneden de richtnormen blijft, los van geurhinder enzovoort. Dat is me nog niet formeel bevestigd, maar het blijkt uit de onderzoeksresultaten. Indien het oriënterend bodemonderzoek dat bevestigt, dan is wat de verontreiniging betreft het dossier afgesloten. Dan moet er geen beschrijvend bodemonderzoek volgen, noch een project inzake sanering. De resultaten van het oriënterend bodemonderzoek zullen aan de gemeente worden meegedeeld.

Er zijn ook de klachten die u hebt geformuleerd. Volgens mijn informatie is daarover een kortge-ding ingeleid. Er wordt daar vandaag zelfs een uitspraak over verwacht. De omwonenden hebben zich burgerlijke partij gesteld inzake de last die ze

**Kelchtermans**

ondervinden. Ik kan wat dat betreft echter geen antwoord geven.

**De voorzitter** : Het incident is gesloten.

**Actuele vraag van mevrouw Yolande Avontroodt tot mevrouw Wivina Demeester-De Meyer, Vlaams minister van Financiën, Begroting en Gezondheidsbeleid, over de uitvoering van het decreet betreffende de integrale kwaliteitszorg in verzorgingsvoorzieningen**

**De voorzitter** : Aan de orde is de actuele vraag van mevrouw Avontroodt tot mevrouw Demeester-De Meyer, Vlaams minister van Financiën, Begroting en Gezondheidsbeleid, over de uitvoering van het decreet betreffende de integrale kwaliteitszorg in verzorgingsvoorzieningen.

Mevrouw Avontroodt heeft het woord.

**Mevrouw Yolande Avontroodt** (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, ik heb gelezen dat de federale regering zelf naar het Arbitragehof stapt om de tekst van het kwaliteitsdecreet aan te vechten.

We hebben in de commissie uitvoerig besproken dat het probleem van rechtsonzekerheid zich zou stellen. Vier maanden later is het zover. Inmiddels hebt u uw uitvoeringsbesluit door de Vlaamse regering laten goedkeuren en voorgelegd aan de Raad van State. Ik denk dat de Raad van State zijn jurisprudentie na vier maanden moeilijk al overboord kan gooien.

Daarom vraag ik of het niet aangewezen is te wachten met de uitvoeringsbesluiten, tot er een uitspraak van het Arbitragehof is. Zo kan er in de sector, die al zo belaagd is, een beetje rechtszekerheid komen. Dit is nog eens een bewijs dat we behoefte hebben aan homogene bevoegdheidspakketten om kwaliteit in de gezondheidszorg te waarborgen.

**De voorzitter** : Minister Demeester heeft het woord.

**Minister Wivina Demeester-De Meyer** : Mijnheer de voorzitter, collega's, met het laatste element van de vraag van mevrouw Avontroodt ben ik het 100 percent eens.

Ik heb echter wel een aantal argumenten om met de procedure verder te gaan. Ten eerste is het Vlaams Parlement volgens de raadsleden die ons ook voor het Arbitragehof bijstaan, bevoegd.

Ten tweede is het logisch om met het uitvoeringsbesluit naar de Raad van State te gaan. De Raad van State moet zich houden aan de beslissing van het Vlaams Parlement. Zij kan haar oordeel over het besluit alleen maar plaatsen in het kader van de beslissing van het Vlaams Parlement. Het is niet zo dat zij haar visie moet plaatsen in haar eerste beschouwing, waar zij werd geconfronteerd met de decreetgever. Het Vlaams Parlement heeft na discussie geoordeeld dat Vlaanderen bevoegd is.

Ten derde slaan het besluit en het kwaliteitsdecreet niet alleen op de ziekenhuizen maar ook op verscheidene voorzieningen in Vlaanderen. Als de federale regering dit dossier aanhangig maakt bij het Arbitragehof, betreft het enkel en alleen de ziekenhuizen.

Ten vierde, het besluit – dat trouwens aan de commissie werd bezorgd – is een kaderbesluit voor de verschillende voorzieningen en zal gevolgd worden door enkele ministeriële besluiten voor de verschillende onderdelen en soorten voorzieningen.

Ik ben er samen met u van overtuigd dat dit besluit de kwaliteit en de zorg in Vlaanderen zal dienen.

**De voorzitter** : Mevrouw Avontroodt heeft het woord.

**Mevrouw Yolande Avontroodt** : Inmiddels blijft er rechtsonzekerheid over het tijdstip waarop de besluiten moeten worden uitgevoerd. Er zullen een aantal aanwervingen gebeuren die de rechtsonzekerheid in de hand zullen werken.

**De voorzitter** : Het incident is gesloten.

**Actuele vraag van de heer Peter Desmet tot de heer Eddy Baldewijns, Vlaams minister van Openbare Werken, Vervoer en Ruimtelijke Ordening, over de evaluatie van de veiligheid van rotondes, in het bijzonder voor fietsers**

**De voorzitter** : Aan de orde is de actuele vraag van de heer Desmet tot de heer Baldewijns, Vlaams minister van Openbare Werken, Vervoer en Ruim-

**Voorzitter**

telijke Ordening, over de evaluatie van de veiligheid van rotondes, in het bijzonder voor fietsers.

De heer Desmet heeft het woord.

**De heer Peter Desmet** (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, deze week werden de resultaten bekend gemaakt van een studie over de veiligheid van rotondes, die werd uitgevoerd door twee studenten van de hogeschool in Gent. Ik las deze week in de pers dat deze studenten concludeerden dat rotondes veiliger zijn, behalve voor de fietsers. Dit bekommert me al een tijdje. Ook ik ben van mening dat rotondes niet veilig zijn voor fietsers.

Ongeveer een jaar geleden heb ik u hierover in de commissie uitvoerig ondervraagd. Op dat moment kwam u tot voorlopige conclusies. U zei dat er verschillende studies werden uitgevoerd en dat u nog niet tot definitieve conclusies kon komen. De voorlopige conclusie was wel dat fietsers het minste voordeel konden halen uit de bouw van rotondes. U zei in de commissie dat de studies klaar zouden zijn op het einde van 1996. Zijn die studies en evaluaties klaar? Worden daaruit dezelfde conclusies getrokken? Wat wordt er gedaan aan deze problematiek?

**De voorzitter** : Minister Baldewijns heeft het woord.

**Minister Eddy Baldewijns** (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, collega's, het klopt inderdaad dat uit verschillende buitenlandse studies blijkt dat rotondes meer veiligheid bieden aan alle weggebruikers. De veiligheidswinst is echter het kleinst voor de fietsers. We trachten in Vlaanderen een duidelijke kijk te krijgen op de situatie. We hebben dan ook aan onze administratie gevraagd deze kwestie verder uit te diepen.

Om evenwel tot zinnige en algemene conclusies te komen, heeft men zeer veel gegevens nodig die moeten worden verwerkt. Op basis van de studies van enkele rotondes kan men geen algemene besluiten trekken. De werkzaamheden terzake lopen verder. Ik verwacht dat indien algemene conclusies mogelijk zijn, deze bekend zullen worden gemaakt in de loop van de maand september.

**De voorzitter** : Het incident is gesloten.

**Actuele vraag van de heer Marc Olivier tot de heer Eddy Baldewijns, Vlaams minister van Openbare Werken, Vervoer en Ruimtelijke Ordening, over eventuele maatregelen met betrekking tot vrachtwagens om het fileprobleem te verminderen, naar analogie van het Nederlandse voorbeeld**

**De voorzitter** : Aan de orde is de actuele vraag van de heer Olivier tot de heer Baldewijns, Vlaams minister van Openbare Werken, Vervoer en Ruimtelijke Ordening, over eventuele maatregelen met betrekking tot vrachtwagens om het fileprobleem te verminderen, naar analogie van het Nederlandse voorbeeld.

De heer Olivier heeft het woord.

**De heer Marc Olivier** (*Op de tribune*) : Mijnheer de minister, collega's, Nederland keurde recent een maatregel goed om het fileprobleem op te lossen. Men zou op bepaalde uren verplicht zijn om rechts te rijden. Daarnaast werd er ook een inhaalverbod ingevoerd.

Wij kampen uiteraard met dezelfde problemen. Er is een toenemende congestie op de autowegen en dit zorgt ook in Vlaanderen voor een fileprobleem. Dit doet zich vooral voor op autowegen met tweevaksbanen. Deze maatregel zou ook toegepast kunnen worden in Vlaanderen. Overweegt de regering terzake maatregelen?

**De voorzitter** : Minister Baldewijns heeft het woord.

**Minister Eddy Baldewijns** (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, collega's, zoals de heer Olivier terecht zegt, heeft Nederland beslist om na een proefproject op bepaalde tijdstippen een inhaalverbod voor vrachtwagens in te voeren. Het spreekt voor zich dat ook in Vlaanderen een zekere interesse bestaat voor een dergelijke regeling. Onze administratie onderzoekt dit volop.

Ik merk wel op dat het gaat over een beperking en inhaalverbod op bepaalde autowegen met twee rijvakken en op bepaalde tijdstippen. Vooraleer een inhaalverbod in te voeren zal er eerst een kostenbatenanalyse uitgevoerd worden. Nadien kunnen we eventueel een proefproject opstarten. We moeten dan uiteraard ook nagaan of een dergelijke gefragmenteerde maatregel past in een globaal mobiliteitsbeleid.

Ik heb zeker interesse voor dit project, maar men kan de Nederlandse situatie niet volledig gelijkstellen met de Vlaamse. Als we dit in Vlaanderen wil-

**Baldewijns**

len toepassen, moet dit ook gebeuren op tweevaksbanen. Dat zou dus het geval zijn voor de E313 of de E19 ten noorden van Antwerpen. Het grote verschil is wel dat we in Vlaanderen vrij veel op- en afrittencomplexen hebben die dicht bij elkaar liggen. Dit kan een veralgemeende invoering van het systeem allicht bemoeilijken. Ik denk, mijnheer de voorzitter, dat dit een boeiend gegeven is dat nader onderzoek vereist.

**De voorzitter** : Het incident is gesloten.

---

**Actuele vraag van de heer Jan Penris tot de heer Eddy Baldewijns, Vlaams minister van Openbare Werken, Vervoer en Ruimtelijke Ordening, over de aanpassing van de startbaan van de luchthaven van Deurne aan de normen van de Conventie van Washington**

**De voorzitter** : Aan de orde is de actuele vraag van de heer Penris tot de heer Baldewijns, Vlaams minister van Openbare Werken, Vervoer en Ruimtelijke Ordening, over de aanpassing van de startbaan van de luchthaven van Deurne aan de normen van de Conventie van Washington.

De heer Penris heeft het woord.

**De heer Jan Penris** (*Op de tribune*) : Mijnheer de minister, begin deze week raakte bekend dat een belangrijke luchtvaartmaatschappij, de Company City Flyer, overweegt om Deurne in de toekomst links te laten liggen. De reden hiervoor is dat de startbaan van Deurne voor de vliegtuigtypes van deze maatschappij niet conform de bepalingen van de Conventie van Washington zou zijn. De reden hiervoor is de volgende.

In het verlengde van de startbaan, op het grondgebied van de gemeente Borsbeek, staan een aantal niet-gesnoeide bomen en de restanten van een oud fort. Hierdoor kunnen de vliegtuigen van de betrokken luchtvaartmaatschappij nooit in ideaal beladen toestand opstijgen, wat uiteraard niet commercieel is voor deze maatschappij. Andere luchtvaartmaatschappijen kampen met hetzelfde probleem, maar hebben blijkbaar minder scrupules. De luchthavencommandant heeft al laten verstaan dat hij het ergste verwacht.

Mijnheer de minister, welke maatregelen zult u nemen om ervoor te zorgen dat de startbaan van Deurne beantwoordt aan de bepalingen van de Conventie van Washington ?

**De voorzitter** : Minister Baldewijns heeft het woord.

**Minister Eddy Baldewijns** (*Op de tribune*) : Mijnheer Penris, er zijn inderdaad problemen in verband met startbaan 11. Het gaat dan vooral over de hoogte van een aantal hindernissen in het verlengde van deze startbaan. Het internationaal Verdrag van Chicago bevat een aantal bepalingen die deze aangelegenheid regelen.

We streven er uiteraard naar om dit probleem op te lossen. Het Nationaal Geografisch Instituut heeft op de luchthaven van Antwerpen een aantal metingen verricht. Hieruit blijkt dat er bij de nadering van startbaan 11 inderdaad 29 hindernissen zijn. Het gaat hier om een aantal bomen en een loods.

Het is de taak van het federale bestuur van de luchtvaart om toe te zien op de uitvoering van het internationale verdrag. Het federale bestuur moet eveneens toezicht uitoefenen op de exploitatievoorwaarden van de verschillende luchthavens. Hieronder valt dus ook de naderingsproblematiek die u zonet hebt uiteengezet. Het bestuur van de luchtvaart heeft op 18 november jongstleden een schrijven gericht aan het college van burgemeesters en schepenen van Borsbeek, met de vraag de bepalingen van dit internationale verdrag toe te passen.

Voor de luchthaven van Antwerpen was er een soortgelijk probleem in het verlengde van startbaan 29, maar dan wel op het grondgebied van Antwerpen zelf. Hiervoor werd tot ieders voldoening een oplossing uitgewerkt. In zulke gevallen staat het bestuur van de luchthaven in voor de uitvoeringskosten, uiteraard wel pas nadat de eigenaar zijn toestemming hiervoor heeft verleend.

Mijnheer Penris, voorzover ik weet, heeft de gemeente Borsbeek nog niet gereageerd op de vraag van het bestuur van de luchtvaart om aan alle desbetreffende bepalingen te voldoen.

**De voorzitter** : De heer Penris heeft het woord.

**De heer Jan Penris** : Mijnheer de minister, ik dank u voor uw antwoord. Ik dank u ook voor uw correctie : het gaat hier inderdaad over het Verdrag van Chicago, niet over dat van Washington.

**De voorzitter** : Het incident is gesloten.

---

**Actuele vraag van de heer Ward Beysen tot de heer Eddy Baldewijns, Vlaams minister van Openbare Werken, Vervoer en Ruimtelijke Ordening, over de boomsterfte bij het onlangs aangeplante bos op de middenberm van de E19**

**De voorzitter** : Aan de orde is de actuele vraag van de heer Beysen tot de heer Baldewijns, Vlaams minister van Openbare Werken, Vervoer en Ruimtelijke Ordening, over de boomsterfte bij het onlangs aangeplante bos op de middenberm van de E19.

De heer Beysen heeft het woord.

**De heer Ward Beysen** (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, ik heb zopas een bezoek gebracht aan het Witte Bos op de middenberm van de E19. Het was de meest troosteloze aanblik die ik sinds lange tijd heb moeten aanschouwen. Bomen – of wat een boom zou moeten worden – sterven er staande, om het met Tennessee Williams te zeggen. Ze hebben zelfs het geluk niet geproefd om een blaadje aan een tak te ontwikkelen in deze nochtans prachtige lente.

Ik herinner me dat ik u enkele maanden geleden nogal fors aanpakte over uw initiatief. Toen antwoordde u mij dat u na grondig onderzoek besloten had om daar het prachtigste, langste en smalste bos ter wereld te ontwikkelen. De eerste resultaten staan dus haaks op wat u mij twee of drie maanden geleden hebt gezegd. Ik kon niet anders dan u dit mee te delen op de tribune.

Ik wil u echter ook een vraag stellen in de 36 seconden die me nu nog resten, want zo hoort dat nu eenmaal. Zult u nog besluiten tot verdere aanplanting ? En vooral, onder welke voorwaarden zult u dit dan doen ? Een miskleun zoals deze is niet voor herhaling vatbaar. Ik wil overigens nog eens onderstrepen dat ik het nog altijd bijzonder grotesk vind om op de middenberm bomen te planten. Trouwens, door de gevolgen van de onweers die we hebben gekend, zult u misschien ook wel tot het inzicht gekomen zijn dat dit niet aangevozen is.

**De voorzitter** : Minister Baldewijns heeft het woord.

**Minister Eddy Baldewijns** (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, collega's, ik zou ditmaal de heer Beysen moeten danken. Hij biedt me immers de gelegenheid om nog eens duidelijk te zeggen hoe dit project wordt aangepakt.

Men moet een duidelijk onderscheid maken tussen enerzijds het lange bos dat zal worden aangelegd op de middenberm van deze autoweg, en anderzijds het Witte Bomenbos dat omwille van een scholenactie op een symbolische manier op Witte Donderdag werd aangeplant.

Dit tweede bos was het initiatief van een werkgroep. Ik geef graag toe dat de datum van aanplanting niet zo gelukkig gekozen was. Een en ander gebeurde op het einde van het plantseizoen en door de daaropvolgende droogte kon men niet verwachten dat deze boompjes echt mooi zouden worden. Hier moet ik wel aan toevoegen dat de administratie van Verkeer nog een poging heeft gedaan om door bevoeiing deze bomen toch in leven te houden.

U zult het met me eens zijn dat de omstandigheden in het najaar beter zullen zijn om het lange bos aan te planten. Er is dan minder risico op een lange droogteperiode. Ik laat ook opmerken dat de werkgroep deze bomen zonder certificaat heeft geleverd. Dit betekent dat men onmogelijk de verplichting kan inbouwen om tot herplanting over te gaan. Na overleg met de werkgroep heeft men wel de toestemming gegeven om dode boompjes op een gunstiger ogenblik te vervangen.

Wat de intenties betreft, mijnheer Beysen, kan ik u zeggen dat we het aanbestedingsdossier bijna klaar hebben. In dit aanbestedingsdossier wordt gevraagd een levering met certificaat te doen. Het voorziet ook in een onderhoudscontract waardoor de eerste jaren afstervende boompjes eventueel kunnen worden vervangen.

Ik hoop dat u uit dit antwoord mag onthouden dat ik terzake niet van mening ben veranderd. De uitleg die we vorig jaar of begin dit jaar hebben gegeven om deze aanplanting te doen op het gepaste moment en op de bevoegde manier, wordt nog altijd gevolgd. Dit bos zal er dan ook komen, maar dan wel in het najaar.

**De voorzitter** : De heer Beysen heeft het woord.

**De heer Ward Beysen** : Mijnheer de voorzitter, mijn gewezen partijvoorzitter gaat er prat op dat hij een landbouwer is. Ik ben maar een stedeling,

**Beysen**

maar zelfs een stedeling weet dat hij bomen en planten moet begieten om ze te laten groeien.

Ik hoop dat de minister niet zal blijven volharden in de boosheid. Symbolen, hoe belangrijk ook, kunnen nog geen geldverspilling verantwoorden.

**De voorzitter** : Het incident is gesloten.

**Actuele vraag van de heer Kris Van Dijck tot de heer Luc Van den Bossche, minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Onderwijs en Ambtenarenzaken, over de kritiek van het Vlaams Secretariaat van het Katholiek Onderwijs op het tijdschrift Klasse voor Jongeren**

**Actuele vraag van de heer Ludo Sannen tot de heer Luc Van den Bossche, minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Onderwijs en Ambtenarenzaken, over de kritiek van het Vlaams Secretariaat van het Katholiek Onderwijs op het tijdschrift Klasse voor Jongeren**

**Actuele vraag van mevrouw Marleen Vanderpoorten tot de heer Luc Van den Bossche, minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Onderwijs en Ambtenarenzaken, over de kritiek van het Vlaams Secretariaat van het Katholiek Onderwijs op het tijdschrift Klasse voor Jongeren**

**Actuele vraag van mevrouw Mia De Schamphelaere tot de heer Luc Van den Bossche, minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Onderwijs en Ambtenarenzaken, over de promotie van het tijdschrift Klasse voor Jongeren door het departement Onderwijs**

**Actuele vraag van de heer André Van Nieuwerkerke tot de heer Luc Van den Bossche, minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Onderwijs en Ambtenarenzaken, over de kritiek van het Vlaams Secretariaat van het Katholiek onderwijs op het tijdschrift Klasse voor Jongeren**

**De voorzitter** : Aan de orde zijn de samengevoegde actuele vragen van de heren Van Dijck en Sannen, van mevrouw Vanderpoorten en de heer Van Nieuwerkerke tot de heer Van den Bossche, minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaams

minister van Onderwijs en Ambtenarenzaken, over de kritiek van het Vlaams Secretariaat van het Katholiek Onderwijs op het tijdschrift Klasse voor Jongeren, en van mevrouw De Schamphelaere tot minister Van den Bossche, over de promotie van het tijdschrift Klasse voor Jongeren door het departement Onderwijs.

Ik stel voor dat elke vraagsteller over twee minuten beschikt, waarna de minister in vijf minuten kan antwoorden. De replieken worden beperkt tot één minuut per spreker, waarna de minister het woord niet meer mag voeren. Ik besef dat dit alles van de minister een nooit geziene inspanning zal vergen. (*Gelach*)

De heer Van Dijck heeft het woord.

**De heer Kris Van Dijck** (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, Klasse voor Leerkrachten, Klasse voor Jongeren en Klasse voor Ouders zijn drie publicaties van de Vlaamse overheid, meer bepaald van het departement Onderwijs. Op die manier krijgen de verschillende actoren binnen het onderwijs een tijdschrift met nieuws over onderwijs, vorming en opvoeding. Mijn fractie heeft dit opzet steeds gesteund.

Zeer onlangs voelde het Vlaams Secretariaat van het Katholiek Onderwijs zich geroepen om het tijdschrift Klasse voor Jongeren te evalueren. Niet alleen de inhoud en de vorm werden onder de loep genomen, men stelde ook vragen bij het principe van gratis bedeling. Dit resulteerde in een rondschrijven aan de katholieke scholen, met daarin dit citaat : het evaluatiebureau is van mening dat het tijdschrift geen meerwaarde biedt en geen verrijking betekent, integendeel, en zet zich dan ook af tegen een verdere verspreiding. Einde citaat.

Er ging een schok door Vlaanderen. Tal van reacties braken los. Des te pijnlijker was het stilzwijgen van de minister. Ik wil dan ook heel concreet weten of de minister zich neerlegt bij het rondschrijven van deze koepel om Klasse voor Jongeren niet langer te verspreiden.

**De voorzitter** : De heer Sannen heeft het woord.

**De heer Ludo Sannen** (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, eigenlijk had ik deze vraag willen stellen aan de heer Boone, de schaduwminister van minister Van den Bossche. Maar aangezien hij niet is onderworpen aan enige parlementaire controle, zie ik me genoodzaakt de vraag tot de minister zelf te richten.

## Sannen

Het is op zich niet verbazend dat het VSKO kritiek heeft op Klasse. Dat was zelfs te verwachten. Verbazend is wel de oppervlakkigheid van de analyse en de lichtzinnigheid die daarbij aan de dag wordt gelegd. Verbazend is ook de dominante manier van optreden van dit secretariaat tegenover directeurs van secundaire scholen als het hun afraadt deze Klasse nog te verspreiden.

Het is nu niet het geschikte ogenblik om op de principiële kritiek te reageren. Het VSKO vindt namelijk dat het niet tot de taken van de overheid behoort om zo een tijdschrift te publiceren. Maar in Vlaanderen is het het enige tijdschrift voor jongeren dat onderwijs en school als onderwerp heeft. Dat is toch een belangrijk aspect van het leven van jongeren.

Mijnheer de minister, ik weet wel dat het VSKO ondertussen zijn standpunt enigszins heeft genuanceerd. Maar toch wil ik u de volgende vraag stellen. Vindt u dat het tot de taken van het VSKO behoort om scholen te adviseren over het al dan niet verspreiden van dit tijdschrift? En indien u het VSKO die taak toekent, bent u dan bereid om met dat secretariaat te onderhandelen opdat de verspreiding van dit tijdschrift in het katholiek onderwijs verzekerd blijft?

**Minister Luc Van den Bossche** : Mijnheer Sannen, u brengt me in verlegenheid. Op uw tweede vraag mag ik niet antwoorden.

**De voorzitter** : Mevrouw Vanderpoorten heeft het woord.

**Mevrouw Marleen Vanderpoorten** (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, geachte collega's, ik zal hier de vragen van de vorige sprekers niet herhalen. We weten allemaal dat deze discussie niet nieuw is. Vorig jaar is er in de commissie reeds een uitgebreide discussie over Klasse gehouden. Ook is er een bezoek gebracht aan de redactie van Klasse. Op dat ogenblik heeft de hoofdredacteur gezegd dat hij beseftte dat het moeilijk zou zijn om een Klasse voor Jongeren te produceren, en dat het misschien wel eens bij een experiment zou kunnen blijven. Dat staat overigens ook in het verslag van dat bezoek genoteerd. Het is natuurlijk pijnlijk dat uitgerekend op een ogenblik waarop men steeds meer spreekt over de autonomie van individuele scholen, die autonomie in vraag wordt gesteld door het VSKO.

Mijn concrete vraag aan de minister luidt dan ook als volgt. Minister Van den Bossche, bent u of uw kabinet reeds gevat door vragen van scholen, ouders of jongeren omtrent Klasse voor Jongeren? Bent u van plan om tegemoet te komen aan de kritiek van het VSKO, en het bij een experiment te laten?

**De voorzitter** : Mevrouw De Schamphelaere heeft het woord.

**Mevrouw Mia De Schamphelaere** (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, geachte collega's, over onderwijs en opvoeding bestaan uiteenlopende visies. Gelukkig maar. We vonden het een goede zaak dat het beleid de scholen meer aanpoort om hun opvoedingsproject duidelijk te verwoorden en aan alle betrokkenen kenbaar te maken. Maar de kernvraag in elke discussie over onderwijs duikt ook in dit debat op : is de overheid die verantwoordelijk is voor onderwijs, bereid om het bestaan van verschillende onderwijsvisies te respecteren en te erkennen?

Ter illustratie wil ik dit zeggen. De communicatiestrategie van Klasse voor Jongeren is duidelijk gebaseerd op een specifieke opvoedingsmethode. Die methode vertrekt van de ervaren moeilijkheden en problemen van jongeren, van hun chaotische leefomgeving. Dat is slechts één van de mogelijke methoden. Een ander opvoedingsmodel schrijft bijvoorbeeld voor dat men een betrouwbaar, vast kader moet aanbieden. Nog een ander model behelst dat men een kritische reflectie op de hedendaagse cultuur stimuleert, als aanzet tot persoonlijkheidsvorming.

Naar aanleiding van de stemming over het begrotingskrediet van Klasse voor Jongeren hebben we gesteld dat het moeilijk zou zijn om in één massamedium, in één blad alle onderwijsvisies voor de Vlaamse jongeren te ondersteunen. We hebben toen de noodzaak benadrukt om een duidelijk omlijnd redactiestatuut en een duidelijk omlijnde opdracht voor de redactie op te stellen. Bovendien hebben we erop gewezen dat er een waarborg moet komen dat het blad in het vrij aanbod voor de scholen zou worden opgenomen, en niet zou worden verplicht. Nu worden de scholen geconfronteerd met een bijzonder assertieve promotie van het blad. Zo worden schooldirecties ter verantwoording geroepen als ze niet meehelpen aan de verspreiding ervan. In andere bladen worden advertenties verspreid waarin schoolbesturen die niet meedoen aan de verspreiding, worden afgeschilderd als schoolbesturen die hun leerlingen niet ernstig nemen.

## De Schampheleere

Het meest opvallende van die assertieve promotie is toch wel het recente schrijven van de secretaris-generaal, waarin nogmaals de kwaliteit van Klasse wordt naar voren gebracht en aanbevolen. Gaat de minister door met de promotie van Klasse voor Jongeren als een recht voor alle Vlaamse jongeren, zelfs indien er bezwaren rijzen van de schoolbesturen en ouderverenigingen ?

**De voorzitter** : De heer Van Nieuwkerke heeft het woord.

**De heer André Van Nieuwkerke** (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, de koepel van het secundair onderwijs heeft gemeend een aantal kritieken te moeten spuien op zowel de inhoud als de vorm van Klasse voor Jongeren. Deze kritiek werd geuit via de pers, wat ik betreurt. In de onderwijswereld wordt immers voor heel wat andere onderwerpen altijd overleg gevoerd tussen de betrokken actoren. Nu ging men er blijkbaar vanuit dat dit onderwerp zonder meer in het openbaar kon worden gegooid.

Ik stel vast dat men evenmin rekening houdt met de houding van de schooldirectie en van de ouders. Er heerst geen eenduidigheid in het katholieke net. Ik krijg dan ook de indruk dat de mensen die de pers op de hoogte hebben gebracht, enkel voor zichzelf spreken.

Bij het bezoek van onze parlementaire fractie aan de redactie van Klasse, vielen de professionele aanpak en de redactionele autonomie me op. Er is geen sprake van bevoogding van de grote baas van het departement Onderwijs of van de minister. Sommige parlamentsleden vonden dit ongeloofwaardig, maar de betrokken redacteurs hebben ons dit bevestigd.

Wat me in deze zaak het meest bekommert, is de struisvogelpolitiek. Onderwerpen als drugs en vandalisme mogen niet worden besproken. Nochtans is Klasse voor zowel ouders, leerkrachten als jongeren, een instrument om bepaalde problemen te onderkennen. Klasse waarborgt voor het veld een ondersteunende functie.

Mijnheer de minister, bent u van plan om het beleid van de redactionele autonomie verder te laten gedijen in het onderwijsveld ?

**De voorzitter** : Minister Van den Bossche heeft het woord.

**Minister Luc Van den Bossche** (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, collega's, ik wil voorafgaandelijk één opmerking maken. Deze brief is ongetwijfeld de beste reclame die Klasse ooit kan krijgen. Deze reclame is nog gratis ook. Vandaag werd mijn ochtend opgevrolijkt met een brief van een leuke Belgische meid van 8 jaar die me vroeg wat ze moest doen om dat blad ook te ontvangen. (*Gelach en applaus*)

Ik ben deze ochtend vertrokken met het idee dat het leven mooi was.

Ik heb vijf voorafgaande opmerkingen. Ten eerste is dit initiatief ontstaan op vraag van de jongeren zelf, overigens in een achtenswaardige stichting die niet naar mij maar naar koning Boudewijn is genoemd. Ik mag deze dus in alle rust vermelden. In die stichting werd, onder andere in Malle, unaniem gevraagd om een dergelijk initiatief. De jongeren bij wie deze unanimititeit bestond, vormden een perfecte weerspiegeling van het onderwijsveld.

Ten tweede meen ik dat de overheid mag communiceren. De overheid is niet alleen de voetbal waartegen mag worden getrapt. Ze mag ook nog binnen bepaalde regels communiceren.

Ten derde wordt dit blad aangevraagd door schooldirecties. Ik stuur dit niet : zij kunnen het aanvragen en krijgen het dan. Zeggen ze het op, dan krijgen ze het volgende maand niet meer. Ik dacht dat directies volwassen waren. Autonomie betekent iets voor mij : meestal verdedig ik ze, maar vaak word ik daarin overtroffen door sommigen die nog veel meer autonoom zijn dan ikzelf. Men moet echter ook logisch zijn en neen leren zeggen. Men moet ook niet te erg in paniek raken : diezelfde kindjes die Klasse ontvangen, hebben ook Joepie in hun boekentas zitten. En dan heb ik het nog niet over andere bladen die ik niet ken, maar waarin veel meer staat dan in het mijne. Dat verzeker ik u. Ik hou er dus niet van dat men in het kader van de autonomie aan gewetensoverdracht doet, dat iemand in mijn plaats mijn geweten beheert. Als directeur zal ik dat zelf wel doen. Ik verwijs hierbij naar een brief van die strekking die ik deze week ontving van een directeur van een heel grote vrije school. Op dit ogenblik krijgen wij en de secretaris-generaal trouwens brieven uit het vrij onderwijs, waarin men verklaart gebelgd te zijn over de brief van het VSKO. De werkelijkheid is dus niet zo eenduidig. Maar ik herhaal : het blad is aan te vragen door de schooldirectie, maar deze kan het ook opzeggen. Hij moet de verantwoordelijkheid nemen om neen te zeggen tegen iemand.



### **Van den Bossche**

Ten vierde blijf ik trouw aan de doelstellingen. Ik belijd en herbevestig mijn vertrouwen in de hoofdredacteur, en verklaar dit publiek. Het redactiestatuut dat de onafhankelijkheid garandeert, is reeds uitgewerkt en zou zelfs model kunnen staan voor veel kranten. Ik zal het opsturen naar de redacteurs van die kranten, zodat ze het kunnen gebruiken. (*Gelach*)

Wat de lay-out betreft, pleit ik onschuldig. Ik weet niet of dit chaos is of orde. Daarmee bemoei ik me niet. De doelgroep wordt gevormd door de zestien- tot achttienjarigen, en geloof me vrij : ik ben enkele maanden ouder. (*Gelach*)

Ten vijfde heeft er wel degelijk een enquête plaatsgevonden, bij meer dan 5.000 onderwijsverstrekkers en directies. De uitslag luidt : zeer goed 19 percent ; goed 53 percent ; matig – dus nog steeds niet slecht – 19 percent ; niet goed 7 percent ; slecht 2 percent. 9 percent geeft dus een negatief oordeel, 19 percent staat er vrij neutraal tegenover, terwijl 72 percent positief is. Ik benadruk dat het hier gaat over onderwijsverstrekkers.

Ik zal nu concreet antwoorden op de vijf vragen. Ten eerste vroeg men of ik me bij de situatie neerleg. Ik leg me dagelijks neer : waar ik dat doe, houd ik voor mij, en met wie is sinds enige tijd geweten. (*Gelach*)

Ten tweede vind ik dat het de taak van de overheid is om een vorm van communicatie tot stand te brengen. Dat dit in het geval van jongeren een moeilijke opdracht is, daarvan ben ik overtuigd. Dat terzake een permanent gesprek zal moeten plaatsvinden tussen de redactie en de wereld is ook logisch. De instelling van de hoofdredacteur beantwoordt daar ook aan. Aan hem wil ik trouwens niet alleen mijn vertrouwen bevestigen, maar ook een zekere mate van hulde brengen.

Ten derde ben ik niet van plan om het bij een experiment te laten. Ik zal opnieuw voorstellen dat er in de begroting geld voor dit blad wordt uitgetrokken. Het is uiteraard aan dit parlement om mij dit geld al dan niet toe te kennen.

De vierde vraag werd reeds beantwoord : ik vind dat de overheid moet voortgaan op dezelfde weg, namelijk het blad aanbieden aan scholen. De scholen hebben het recht om te beslissen of ze het blad al dan niet vragen. Ze krijgen het alleen als ze het expliciet hebben gevraagd.

Ten vijfde ben ik geenszins van plan om de redactie haar autonomie te ontnemen. Ik ga immers de redactie niet overnemen.

Stel u even voor dat ik het blad zou volschrijven, in plaats van de redactie. Dat zou zeker en vast ongevaarlijk zijn, want niemand zou het lezen. (*Applaus*)

**De voorzitter** : De heer Van Dijk heeft het woord.

**De heer Kris Van Dijk** : Mijnheer de voorzitter, na uw boeiende en lyrische uiteenzetting, moet ik u zeggen dat het antwoord op de eerste vraag wat onduidelijk was. Aangezien ik goed heb geluisterd naar uw antwoord op de derde, de vierde en de vijfde vraag, denk ik toch wel door te hebben dat u zich niet neerlegt bij dit gegeven.

**De voorzitter** : Mevrouw De Schamphelaere heeft het woord.

**Mevrouw Mia De Schamphelaere** : Mijnheer de voorzitter, ik zou de collega's en de minister willen zeggen dat de rol van een koepelorganisatie voor vrije scholen veel minder belangrijk wordt op het ogenblik dat wat in het regeerakkoord voorzien is, namelijk dat de onderwijsoverheid zich terugtrekt in haar kerntaken en zoveel mogelijk autonomie biedt aan alle scholen, werkelijk wordt uitgevoerd.

Zolang de vrije scholen steeds weer de indruk krijgen dat vooral hun inhoudelijke vrijheid wordt beperkt en zolang ze zich steeds opnieuw moeten verzetten tegen de idee dat pluralisme inhoudt dat alles voor iedereen hetzelfde moet zijn, wordt het belang van een koepelorganisatie als een mogelijke dam tegen een opdringerige onderwijsoverheid juist verscherpt in plaats van afgebouwd.

**De voorzitter** : De heer Sannen heeft het woord.

**De heer Ludo Sannen** : Mijnheer de voorzitter, ik ben erg tevreden over het antwoord van de minister, maar over één zaak heeft hij duidelijk niet geantwoord. Is hij van plan om ondanks alles en om ondanks zijn uitgangspunten hierover nog een gesprek te voeren met het VVKSO ?

**Minister Luc Van den Bossche** : Ik ben geen hoofdredacteur en ook geen verantwoordelijk uitgever.

**De heer Ludo Sannen** : Ik ben blij met dit aanvullende antwoord, maar ik wil vooral reageren op het weinige vertrouwen dat mevrouw De Schamphelaere uitstraalt ten opzichte van de directies van de scholen. Ik ben geschokt door haar bewering dat

**Sannen**

de directeurs niet in staat zijn om autonoom de verspreiding van dit blad te kunnen weigeren.

Als er over opdringerigheid en over beperking van vrijheid wordt gesproken, is het toch wel de Guimardstraat zelf die op dit ogenblik opdringerig is en duidelijk op de vrijheid en de autonomie van de vrije katholieke scholen bekniibt. (*Applaus bij AGALEV*)

**De voorzitter** : Het incident is gesloten.

**MOTIE VAN ORDE****Opheldering over de stand van zaken**

**De voorzitter** : Met toepassing van artikel 44 van het Reglement heeft de heer Van Vaerenbergh bij motie van orde het woord gevraagd.

De heer Van Vaerenbergh heeft het woord.

**De heer Etienne Van Vaerenbergh** (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, collega's, ik zou u even willen onderhouden over de stukken 694 en 626. Het stuk 694 is het stuk dat gedateerd is op 9 juni 1997 en dat we gisteren op onze bank hebben gekregen. De titel luidt : Voorstel van decreet van de heer Guy Swennen en mevrouw Sonja Becq houdende regeling van de successietarieven tussen samenwonenden. Dit stuk is ingediend op 9 juni en werd op 10 juni verspreid op de banken.

Op 11 april 1997 heb ik een stuk ingediend met als titel : voorstel van resolutie over de gemeentelijke kiesrechten voor de burgers van de Europese Gemeenschap. Dat stuk is nog altijd niet gedrukt. Ik ben een parlements lid zoals alle andere parlementsleden. Ik vind dat dit stuk tijdig moet worden gedrukt.

Ik vind ook dat het tijdig was ingediend, namelijk naar aanleiding van de besprekingen die in de federale Kamer aan de gang zijn en waarover vandaag een actuele vraag is gesteld. Daarom wil ik dit aanhalen, mijnheer de voorzitter : ik wil worden gelijkgeschakeld worden met eender welk parlements lid in deze zaal. Dat betekent dat de stukken tijdig moeten worden gedrukt. Het kan niet dat dit

stuk al sinds 11 april ligt te wachten. (*Applaus bij AGALEV, de VLD en het VB*)

**De voorzitter** : Ik ben het eens met het door u aangehaalde principe. Bij elk voorstel gaat men na of het juridisch in orde is en of er geen taalproblemen zijn. Dit nieuwe stuk van de heer Swennen moest niet worden gecontroleerd, omdat het een aantal dingen overnam. Ik zal in elk geval nagaan waarom uw stuk nog steeds niet werd gedrukt.

---



---

**VOORSTEL VAN RESOLUTIE van de heer Pieter Huybrechts betreffende de opleiding en aanstelling van schoorsteenmeesters**  
– 420 (1996-1997) – Nrs. 1 en 2

**Bespreking**

**De voorzitter** : Dames en heren, aan de orde is het voorstel van resolutie van de heer Huybrechts betreffende de opleiding en aanstelling van schoorsteenmeesters dat luidt als volgt :

Het Vlaams Parlement,

vraagt de Vlaamse regering om naar het voorbeeld van Duitsland op korte termijn "schoorsteenmeesters" op te leiden en aan te stellen, die op geregelde tijdstippen controles uitvoeren en praktische raad geven.

Dit voorstel van resolutie werd door de commissie niet aangenomen.

Bij brief van 26 mei 1997 heeft de heer Huybrechts verzocht dit voorstel van resolutie op de agenda van de plenaire vergadering te plaatsen, wat zijn recht is.

Conform artikel 66, punt 5 van het Reglement moeten wij ons bij zitten en opstaan uitspreken over het aanvatten van de bespreking van dit voorstel van resolutie.

Ik zou voorstellen dat de heer Huybrechts enkel toelicht waarom hij de bespreking in plenaire vergadering wenst en dat hij dus geen inhoudelijke toelichting geeft. Hij krijgt daarvoor een minuut en daarna stemmen we over het feit of dit al dan niet in openbare zitting behandeld wordt.

**Huybrechts**

De heer Huybrechts heeft het woord.

**De heer Pieter Huybrechts** : Mijnheer de voorzitter, dit project moet opnieuw worden besproken omdat het zo belangrijk is. De aanstelling van schoorsteenmeesters – en dat zijn eigenlijk specialisten – is noodzakelijk om mensen te wijzen op de gevaren van een CO-vergiftiging. Elk jaar opnieuw sterven tweehonderd mensen aan een dergelijke vergiftiging. Als wij mensen tot schoorsteenmeesters opleiden, dan kunnen we in bepaalde gevallen voorkomen dat er slachtoffers vallen. Hun aanstelling kan heel wat ellende voorkomen.

Ik vraag dan ook aan iedereen om zijn verantwoordelijkheid op te nemen. Zo niet, zijn we allen medeverantwoordelijk voor eventuele toekomstige slachtoffers van CO-vergiftiging.

**De voorzitter** : Aan de orde is de stemming bij zitten en opstaan over het aanvatten van de bespreking van het voorstel van resolutie van de heer Huybrechts.

De leden die voorstander zijn van het aanvatten van de bespreking worden verzocht op te staan.

De tegenproef.

De stemming bij zitten en opstaan geeft geen uitsluitel.

We gaan over tot de hoofdelijke stemming.

Aan de orde is de hoofdelijke stemming over het aanvatten van de bespreking van het voorstel van resolutie van de heer Huybrechts.

Begin van de stemming.

Heeft iedereen gestemd ? (*Ja*)

106 leden hebben aan de stemming deelgenomen ;  
52 leden hebben ja geantwoord ;  
54 leden hebben neen geantwoord.

JA hebben geantwoord :

Avontroodt Yolande  
Beysen Ward  
Bogaert Jean-Marie  
Bril Louis  
Browaeyns Jozef  
Caubergs Jan  
Ceysens Patricia

Cordeel Marc  
Creyelman Frank  
De Gucht Karel  
De Maght-Aelbrecht Anny  
De Reuse Herman  
Demeulenaere Julien  
Denys André  
Deswaene Roland  
Devolder Jacques  
Dewinter Filip  
Feytons Freddy  
Gabriels Jaak  
Geysels Jos  
Huybrechts Pieter  
Keulen Marino  
Lachaert Patrick  
Lauwers Herman  
Laverge Jacques  
Lootens-Stael Dominiek  
Malcorps Johan  
Penris Jan  
Ramoudt Didier  
Sannen Ludo  
Sauwens Johan  
Stassen Jos  
Strackx Felix  
Van Aperen Arnold  
Van Den Heuvel Ria  
Van Dijck Kris  
Van Eyken Christian  
Van Grembergen Paul  
Van Hauthem Joris  
Van Lindt Sonja  
Van Mechelen Dirk  
Van Nieuwenhuysen Luk  
Van Vaerenbergh Etienne  
Van Walleghem Roeland  
Vandenbroeke Chris  
Vanderpoorten Marleen  
Verlinden Mandus  
Vermeiren Francis  
Verougstraete Christian  
Verrijken Emiel  
Verwimp-Sillis Cecile  
Wymeersch Frans

NEEN hebben geantwoord :

Becq Sonja  
Beerden Georges  
Bossuyt Gilbert  
Candries Herman  
Cannaerts Leo  
Cardoen Georges  
Coens Joachim  
De Batselier Norbert  
De Meyer Jos

**Voorzitter**

De Ridder Peter  
 De Roo Johan  
 De Schamphelaere Mia  
 De Vilder Freddy  
 Decaluwé Carl  
 Deprez Paul  
 Dielens Fred  
 Doomst Michel  
 Dumez Paul  
 Goos Johnny  
 Grouwels Brigitte  
 Heeren Veerle  
 Kenzeler André  
 Lindekens Kathy  
 Lisabeth Carlos  
 Logist Marcel  
 Maes Jacky  
 Marsoul Hugo  
 Matthijs Erik  
 Maximus Lydia  
 Merckx-Van Goeij Trees  
 Olivier Marc  
 Quintelier Leonard  
 Sarens Freddy  
 Schuermans Eddy  
 Sleenckx Jef  
 Stevaert Steve  
 Suykerbuyk Herman  
 Swennen Guy  
 Swinnen René  
 Taylor John  
 Timmermans Jacques  
 Tobback Bruno  
 Tyberghien-Vandenbussche Maria  
 Van Cleuvenbergen Riet  
 Van der Poorten Mark  
 Van Hecke Mieke  
 Van Looy Jef  
 Van Nieuwenborgh Gracienne  
 Van Nieuwerkerke André  
 Van Wallendael Tuur  
 Vandendriessche Bart  
 Vanleenhove Gilbert  
 Voorhamme Robert  
 Weyts Johan

De bespreking wordt niet aangevat.

**VASTE NATIONALE CULTUURPACTCOMMISSIE****Benoeming van een vast en een plaatsvervangend Nederlandstalig lid**

**De voorzitter** : Dames en heren, aan de orde is overeenkomstig artikel 22 van de wet van 16 juli 1973 waarbij de bescherming van de ideologische en filosofische strekkingen gewaarborgd wordt en het decreet van 28 januari 1974 betreffende het Cultuurpact de benoeming van een vast Nederlandstalig lid van de Vaste Nationale Cultuurpactcommissie, ter vervanging van de heer Patrick Matthys, destijds op voordracht van de VLD-fractie benoemd, ontslagnemend.

Nadere gegevens betreffende de door de VLD-fractie voorgedragen kandidaat werden op de banken rondgedeeld.

Vraagt iemand hieromtrent het woord ? (*Neen*)

Aangezien er slechts één kandidaat voor het toe te wijzen mandaat wordt voorgedragen, verklaar ik de heer Emmanuel Vandebossche, thans plaatsvervangend lid, benoemd tot vast lid van de Vaste Nationale Cultuurpactcommissie.

Hiervan zal worden kennis gegeven aan de Vlaamse regering.

Aan de orde is dan de vervanging van de heer Emmanuel Vandebossche als plaatsvervangend lid van de Vaste Nationale Cultuurpactcommissie.

Nadere gegevens betreffende de door de VLD-fractie voorgedragen kandidaat werden op de banken rondgedeeld.

Vraagt iemand hieromtrent het woord ? (*Neen*)

Aangezien er slechts één kandidaat voor het toe te wijzen mandaat wordt voorgedragen, verklaar ik de heer Yvo Peeters benoemd tot plaatsvervangend lid van de Vaste Nationale Cultuurpactcommissie.

Hiervan zal worden kennis gegeven aan de Vlaamse regering.

De heren Emmanuel Vandebossche en Yvo Peeters zullen eerstdaags worden uitgenodigd om in handen van uw voorzitter de voorgeschreven eed af te leggen.

**UNIVERSITEIT GENT****Benoeming van een lid en twee opvolgers van de raad van bestuur**

**De voorzitter** : Dames en heren, aan de orde is overeenkomstig artikel 16 van het bijzonder decreet van 26 juni 1991 betreffende de Universiteit Gent en het Universitair Centrum Antwerpen de benoeming van een lid van de raad van bestuur van de Universiteit Gent, ter vervanging van de heer Alain Van den Bossche, ontslagnemend, des tijds op voordracht van de CVP-fractie benoemd.

Nadere gegevens betreffende de door de CVP-fractie voorgedragen kandidaat werden op de banken rondgedeeld.

Vraagt iemand hieromtrent het woord ? (*Neen*)

Aangezien er slechts één kandidaat voor het toe te wijzen mandaat wordt voorgedragen, verklaar ik de heer Alexander Vercamer, thans opvolger, benoemd tot lid van de raad van bestuur van de Universiteit Gent.

Hiervan zal worden kennis gegeven aan de Vlaamse regering.

Aan de orde is dan de benoeming van twee opvolgers ter vervanging van de heren Alexander Vercamer, zonet benoemd tot lid, en Jozef De Cuyper, ontslagnemend.

Nadere gegevens betreffende de door de CvP-fractie voorgedragen kandidaten werden op de banken rondgedeeld.

Vraagt iemand hieromtrent het woord ? (*Neen*)

Aangezien er slechts één kandidaat voor ieder toe te wijzen mandaat wordt voorgedragen, verklaar ik de heer Luc Wylleman en mevrouw Kathleen Braet benoemd tot opvolger in de raad van bestuur van de Universiteit Gent.

Hiervan zal worden kennis gegeven aan de Vlaamse regering.

**RAADGEVENDE INTERPARLEMENTAIRE BENELUXRAAD****Vervanging van een effectief lid**

**De voorzitter** : Dames en heren, bij brief van 3 juni 1997 vraagt de heer Dewinter om de heer Van Overmeire als effectief lid van de Raadgevende Interparlementaire Beneluxraad te vervangen door de heer Christian Verougstraete.

Is het parlement het hiermee eens ? (*Instemming*)

Dan is aldus besloten.

---



---

**VOORSTEL VAN DECREET van de heer Guy Swennen c.s. houdende wijziging van artikel 48 van het Wetboek der Successierechten inzake in partneriaat samenwonenden – 488 (1996-1997) – Nrs. 1 tot 11**

**Intrekking en overname**

**De voorzitter** : Dames en heren, het voorstel van decreet van de heer Swennen c.s. houdende de wijziging van het Wetboek der Successierechten door gelijkstelling wat de tarifiering betreft van in partneriaat samenwonenden met echtgenoten werd ingetrokken.

De heer Denys heeft het woord.

**De heer André Denys** : Mijnheer de voorzitter, de heren Lachaert, De Gucht en Sannen nemen dit voorstel over.

**De voorzitter** : De heer Swennen heeft het woord.

**De heer Guy Swennen** (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, sinds juni 1993 trek ik aan de kar van de strijd tegen schrijnende discriminaties van vergelijkbare samenlevingsvormen. Eindelijk is er resultaat geboekt, eindelijk wordt een zeer grote stap vooruit gezet. Napoleon zal zich omdraaien in zijn graf.

Substantiële stukken van zijn verouderde Code Civile zullen federaal worden herschreven, en dit door een initiatief in het Vlaams Parlement. Wat de vorm en procedure betreft, ben ik de eerste om toe te geven dat ik het liever helemaal anders had gezien. Zij die de wisselmeerderheid om inhoude-

**Swennen**

lijke redenen mogelijk hebben gemaakt, wil ik in de eerste plaats danken. Zonder hun steun zou mijn voorstel nooit een keerpunt en een breekkijzer zijn geworden.

Ik wil me ook verontschuldigen omdat ik door een heftig timingsprobleem in het weekend, niet heb verwittigd tot maandagmiddag. Hier de intrekking van mijn eigen voorstel vragen, is me niet aangenaam. De oppositie merkt echter terecht op dat de reglementaire spelregels door een verdaging geweld zouden worden aangedaan.

Uit respect voor het Reglement van dit Vlaams Parlement wens ik samen met de mede-indiener dit voorstel van decreet in te trekken. Ik sta achter het globale CVP-SP-akkoord dat ik mee heb totstandgebracht. Dat akkoord brengt heel wat in beweging. Mijn voorstel heeft de CVP over haar pleinvrees voor alternatieve samenlevingsvormen heen geholpen. Er komt een forse verlaging van de tarieven van successierechten voor samenwonenden, die daarenboven wordt verbreed tot alle samenwoners.

Ik geef toe liever de gelijkschakeling te hebben gezien, maar daartegenover staat een immense doorbraak op het federaal vlak. Ten eerste : er komt een stapsgewijze afbouw van alle discriminaties tussen gehuwden en ongehuwden, en omgekeerd. Ten tweede : er zal een vermogensrechtelijke beschermingsregeling worden uitgewerkt voor alle samenwoners. Ten derde : er komt een volwaardig statuut voor het partnerschap van personen van hetzelfde geslacht.

Collega's, regelmatig weerklinkt onder deze koepel de klacht over de dominantie van het federaal parlement. Deze keer zal een Vlaams voorstel van decreet belangrijke federale wetgeving op beslissende wijze beïnvloeden. Dit is onuitgegeven binnen het Belgisch staatsbestel en daar ben ik trots op. *(Applaus bij de SP en de CVP)*

**De voorzitter** : De heer De Roo heeft het woord.

**De heer Johan De Roo** : Mijnheer de voorzitter, ik had gisteren de verdaging van de stemming gevraagd. Aangezien het voorstel nu blijkbaar wordt overgenomen door de heren Lachaert, De Gucht en Sannen, trek ik mijn voorstel tot verdaging van de stemming in.

**De voorzitter** : De heer Sannen heeft het woord.

**De heer Ludo Sannen** : Mijnheer de voorzitter, ik heb akte genomen van de verontschuldiging van de heer Swennen. Die bevredigt mij echter niet. Gedurende een jaar hebben we heel intensief nagedacht over het belang van de gelijkschakeling van de successierechten tussen gehuwden en ongehuwden, en tussen samenwonenden en gehuwden. Deze gelijkschakeling wordt wel gegarandeerd door het oorspronkelijke voorstel-Swennen, maar niet meer door het nieuwe voorstel-Swennen-Becq. Daarom acht ik me genoodzaakt om na het vruchtbare debat in de commissie, het oude voorstel over te nemen, zodat er hierover kan worden gestemd.

**De voorzitter** : De heer Lachaert heeft het woord.

**De heer Patrick Lachaert** *(Op de tribune)* : Mijnheer de voorzitter, dames en heren, de heer Swennen heeft in 1993 inderdaad een initiatief genomen. U hebt de kar getrokken, mijnheer Swennen, maar zoals men in mijn streek zegt, zijn de tremen er nu af. *(Rumoer en gelach)*

Wat is onze motivatie om het eerste voorstel van de heer Swennen, nu onder de naam De Gucht, Sannen en Lachaert opnieuw in te dienen ? Vooreerst zijn wij niet gebonden door een politiek akkoord van twee partijvoorzitters. We wensen geenszins mee te spelen in een politiek spelletje met de samenwonenden als voorwerp. We hebben het democratisch recht om dit decreet de hele weg te laten afleggen.

Waarom houden we aan de eerste versie van het decreet-Swennen ? Om deze vraag te beantwoorden, moeten we de inhoudelijke waardes van de twee voorstellen van decreet tegen elkaar afwegen. U weet, mijnheer Swennen, dat ik me gedurende de hele behandeling van uw voorstel steeds met de inhoudelijke en niet met de politieke benadering – meerderheid versus oppositie – heb ingelaten.

Het eerste voorstel van de heer Swennen zit juridisch en inhoudelijk beter in elkaar dan het tweede. Het tweede voorstel heeft vier minpunten. Ten eerste wordt er een nieuw begrip ingevoerd : de gemeenschappelijke huishouding vormen. Dat is fout : het is huishouding voeren en niet vormen. Dit begrip zal juridische bezwaren van de Raad van State uitlokken. Ik hoop dat de meerderheid deze term zal amenderen.

Het tweede minpunt is dat de bewijslast voor samenwonenden zwaarder wordt. In het eerste voorstel waren drie objectieve en gemakkelijk hanteerbare bewijsmiddelen voorhanden : het testa-

**Lachaert**

ment, het bevolkingsregister en het partneriaatsregister. In het tweede voorstel blijft het testament, maar verdwijnt het partneriaat en krijgt de inschrijving in het bevolkingsregister slechts een relatieve waarde. Voor de administratie van Financiën wordt het perfect mogelijk het samenwonen te betwisten op basis van een elektriciteitsrekening die slechts op naam van één van de samenwonenden staat. In het tweede voorstel staat immers uitdrukkelijk dat de inschrijving in het bevolkingsregister een weerlegbaar vermoeden is. De administratie kan dit dus weerleggen. Het is geen vermoeden iuris et de iure. De bewijsmiddelen zijn veel moeilijker te hanteren voor de samenwonenden.

Het derde minpunt is de duidelijk minder gunstige tarifiering voor samenwonenden. De cijfers spreken voor zich.

Een Vlaams spreekwoord luidt : beter één vogel in de hand dan tien in de lucht. We weten dat het tweede voorstel op de Griekse kalender staat, aangezien het gebonden is aan de federale werking. Daar hebben we echter geen enkele vat op. Als we hier vandaag hadden gestemd over het eerste voorstel, zou dit vandaag goedgekeurd zijn.

**De heer Gilbert Bossuyt** : Mijnheer Lachaert, mag ik daaruit afleiden dat u zult meewerken om het tweede voorstel zo vlug mogelijk goed te keuren ? *(Rumoer)*

**De heer Patrick Lachaert** : Mijnheer Bossuyt, ik heb gedurende dat anderhalf jaar geen enkele keer mijn tijd verspild aan tegenwerking. *(Opmerkingen van de heer André Denys)*

**De heer Gilbert Bossuyt** : Het gaat hier om de inhoud. We zullen de heer Lachaert beoordelen op zijn daden. *(Luidruchtig rumoer)*

**De voorzitter** : De heer De Gucht heeft het woord.

**De heer Karel De Gucht** : Mijnheer Bossuyt, u en uw fractie moeten ermee stoppen om in dit dossier telkens weer terug te grijpen naar intellectuele oneerlijkheid. Het voorliggende voorstel van decreet is een nieuw voorstel van decreet. We zullen niet filibusteren om dit voorstel tegen te houden. Het is echter wel een nieuw voorstel dat werd ingediend door de meerderheid.

Dat betekent echter niet dat we akkoord gaan met de inhoud ervan. De inhoud waarmee we wel

akkoord gingen, was die die door uw fractie was ingediend.

Als we het dan toch hebben over intellectuele oneerlijkheid, vraag ik u om te kijken naar het verleden. Het voorstel-Swennen was eigenlijk een voorstel van de heren De Gucht en Lachaert, dat werd weggestemd in commissie. U hebt het dezelfde dag opnieuw ingediend onder uw eigen naam.

**De voorzitter** : De heer Bossuyt heeft het woord.

**De heer Gilbert Bossuyt** : Mijnheer de voorzitter, ik wou gewoon een gerechtigde vraag stellen. Mijnheer De Gucht, ik doe niet mee aan die politieke spelletjes. *(Rumoer)*

We hebben in eer en geweten gewerkt aan de realisatie van een vooruitgang. We staan recht in onze schoenen bij de hele behandeling van dit voorstel.

**De voorzitter** : De heer Swennen heeft het woord.

**De heer Guy Swennen** : Iedereen kan getuigen dat het intellectueel volstrekt onjuist is dat het hier om een overname gaat van een eerder voorstel. Mijn voorstel en dat van de mede-indieners ging veel verder. Dat heb ik uitvoerig toegelicht in de commissie.

Wat de heer De Gucht zegt over de inhoud en de timing, klopt niet. De heren Lachaert en Sannen zullen de heer De Gucht tegenspreken. *(Rumoer)*

**De voorzitter** : De heer Lachaert heeft het woord.

**De heer Patrick Lachaert** : Ik hoop, mijnheer Bossuyt, dat u en uw fractie dezelfde intellectuele eerlijkheid zullen betuigen en uw eigen voorstel – zij het onder de namen van de heren Lachaert en De Gucht – zullen goedkeuren.

**De heer Gilbert Bossuyt** : We hebben aangekondigd dat we dat niet zullen doen. We trekken dit voorstel in om het Reglement van dit parlement te eerbiedigen. Ik hoop dat men over alle partijgrenzen heen akte neemt van het feit dat we het Reglement respecteren. Ook al verliezen we daardoor ons gezicht een beetje. *(Rumoer)*

**De heer André Denys** : Daardoor lijdt de SP een zwaar gezichtsverlies.

**De voorzitter** : Mijnheer Denys, gisteren hebt u mij als voorzitter een vraag gesteld over het reglement. Er deed zich een probleem voor als enerzijds het voorstel van de heer Swennen zou blijven bestaan

**Voorzitter**

en er een verdaging van stemming zou zijn, en anderzijds de voorrangsvraag zou rijzen. U hebt zelf gewezen op het feit dat dat reglementaire moeilijkheden zou veroorzaken. Wat u zei, klopt echter niet. Ik heb het opnieuw nagelezen. Desalniettemin was er een reden om u tegemoet te komen op het gebied van de duidelijkheid van het Reglement. Ik heb aan de SP-fractie gevraagd om zich daarover te bezinnen. Ze is daar samen met de CVP op ingegaan.

Ik zou het oneerlijk vinden als nu het tegendeel wordt beweerd. U hebt gisteren mijn standpunt gevraagd. U hebt het gekregen. Het Reglement wordt op deze manier gerespecteerd. De politieke verklaring is wat anders. Daar heb ik op dit ogenblik niets mee te maken.

Wat de procedure betreft, is er volledige duidelijkheid bereikt.

De heer Sannen heeft het woord.

**De heer Ludo Sannen** : Mijnheer de voorzitter, terecht noemt u het naleven van de procedure vanzelfsprekend. Dat houdt dan ook geen enkele verdienste in.

De SP laat de fundamentele gelijkschakeling tussen samenwonenden en gehuwden in de steek. In dit parlement worden we geconfronteerd met een verschil tussen de maatschappelijke en de politieke meerderheid. Door voor de politieke meerderheid te opteren, zet de SP nu de samenwonenden in de kou.

**De voorzitter** : Mijnheer Sannen, het ging hier over de procedure. Ik heb me niet uit te spreken over de inhoud. U mengt de twee. Ik vraag ook niet dat men mij een verdienste toekent. Ik neem akte van een verwijt van gisteren, dat vandaag wordt rechtgezet. Vandaag moet ik horen dat er geen verdienste aan is verbonden. Ik zal daar in de toekomst rekening mee houden.

De heer Denys heeft het woord.

**De heer André Denys** : Mijnheer de voorzitter, ik maak het onderscheid tussen de procedure en het politiek inhoudelijke. Wat de procedure betreft, hebt u rekening gehouden met de opmerkingen van de heer Van Grembergen, Sannen en mezelf. Wij appreciëren dat. Als men de koppeling had gemaakt tussen de twee voorstellen, zoals de fractievoorzitters van SP en CVP gisteren wilden, was

dit strijdig geweest met de houding die u in de commissie voor Financiën en Begroting hebt aangenomen. Dan zou men met twee maten en gewichten hebben gewerkt. Dat was de reden waarom wij gisteren zo reageerden : niet om te chanteren of te dreigen. We vonden het oneerlijk. Wat vandaag als procedure naar voren komt, is correct. Op dat vlak wijzigen we onze woorden en zullen we meewerken in de commissie NPC.

Ik wil weten welke waarborgen de SP biedt bij het nieuwe voorstel van de heer Swennen en mevrouw Becq. Welke waarborgen kan ze ons geven dat de problemen daarmee worden opgelost ? Ze moet consequent blijven met wat ze de afgelopen maanden heeft gezegd. Haar argumenten van vandaag zijn tegengesteld aan die van twee weken geleden.

De enige waarborg dat er ooit iets van een oplossing in huis komt, wordt geleverd als nu het voorstel, overgenomen door de heer De Gucht, wordt goedgekeurd. Al de rest is wishful thinking. Ik wijs de SP op wat Agalev heeft meegemaakt met de Ecotaks. In dat dossier is de CVP onbetrouwbaar.

**De voorzitter** : De heer Lachaert heeft het woord.

**De heer Patrick Lachaert** : Ik heb gezegd dat er vier minpunten waren in de voorstellen nummer 1 en 2 van de heer Swennen. Ik laat dat ter overweging aan dit parlement. Ik heb het kort toegelicht. We keuren vandaag beter iets goed dan dat we er nooit meer van horen. De indieners blijven erbij dat voorstel 1 een goed en doordacht werkstuk was, dat door eminente rechtsgeleerden, waarvan ik de naam niet durf te noemen, is gecontroleerd op zijn verdiensten. De heer Swennen zal me zeker niet tegenspreken. Weliswaar was er naast zijn voorstel een parlementair initiatief nodig om het probleem van samenwonende broers en zussen te regelen. Dat wisten wij ook, mijnheer De Roo. In die zin lag een voorstel klaar.

Er zijn geen juridische en inhoudelijke redenen om het voorstel niet goed te keuren. Er zijn politieke motieven, die echter niets met het principe van het huwelijk of andere samenlevingsvormen te maken hebben. Er is geen reden voor degenen die destijds achter het eerste voorstel van de heer Swennen stonden, om het voorstel niet goed te keuren.

Ik heet het een voorrecht lid te zijn van een fractie, waarin het debat over een delicaat maatschappelijk probleem, zoals bijvoorbeeld het samenwonen en binnenkort euthanasie, kan worden gevoerd. Niet met de bedoeling om stemmen te ronselen of naar de publieke opinie te scoren. We hebben immers



niet de arrogantie de filosofische alwijsheid in pacht te hebben. (*Applaus*)

**De voorzitter** : De heer Van Grembergen heeft het woord.

**De heer Paul Van Grembergen** (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, ik zou willen vragen even na te denken over het parlement. Ik richt me hierbij tot alle fractievoorzitters en – over het hoofd van de fractievoorzitters – tot alle parlementsleden in dit huis. Ik vraag u na te denken over wat we de laatste dagen op politiek vlak hebben gedaan, en wat daarvan de gevolgen zijn. Dit heeft, mijnheer de voorzitter, ook te maken met de procedure.

De heer Swennen heeft inderdaad het recht zijn eigen voorstel in te trekken. Ik heb een gevoel van sympathie voor de heer Swennen, die de moed heeft gehad om zijn ideeën de afgelopen maanden te verdedigen. Ik heb oprecht sympathie voor de moed die hij heeft om op deze tribune de bocht die werd genomen te komen verdedigen. Ik begrijp hoe dit in een partij gaat. Ik zeg dit, na alles wat er is gebeurd, niet lichtzinnig. Iedereen die lid is van een partij weet hoe partijbesprekingen verlopen.

Als parlements lid betreur ik desondanks ten zeerste, mijnheer Swennen, wat zich nu afspeelt. De betekenis van wat zich heeft voorgedaan is dat een parlementair initiatief dat een meerderheid heeft, gecounterd wordt door een bespreking buiten dit parlement. Bovendien wordt het gekoppeld aan regeringsmoeilijkheden. Dit wil in essentie zeggen dat telkens een parlementair voorstel wordt ingediend dat de regering in problemen brengt, men dit systeem zal toepassen. Dit kan altijd gebeuren als men lid is van de regering of lid van een meerderheidspartij.

Dit betekent dus dat het parlementair initiatief tot voorstellen van decreet uiteindelijk – en dat is de betekenis van wat nu gebeurt – enkel nog toekomt aan diegenen die de regeringsmeerderheid steunen en dragen. Dit is dus het decimeren van het parlementair initiatief. Mijnheer de voorzitter, we gunnen u de voortrekkersrol in de werkgroep voor de Verfijning van de Democratie. Wat er zich nu voordoet betekent echter dat er twee soorten parlementsleden zijn : degenen die het volle initiatiefrecht hebben om voorstellen tot decreet in te dienen en degenen die dat mogen doen bij de goddelijke genade van de regeringspartijen. Dat is de essentie van de zaak.

Ik trek de lijn door. Dat betekent dus in fine dat degenen die altijd tot de meerderheid behoren, zoals de christen-democraten, en de zekerheid van de macht hebben, altijd de mogelijkheid hebben voorstellen van decreet in te dienen en dat de anderen gedecimeerd zijn. Wat het parlementair initiatief betreft is dit de werkelijke betekenis van wat zich heeft voorgedaan.

Mevrouw De Schamphelaere heeft daarnet gezegd : gelukkig zijn uiteenlopende visies mogelijk. Mevrouw De Schamphelaere, dit is misschien wel juist, maar dan toch enkel en alleen als men tot een bepaalde groep behoort. Dit geldt niet als men andere politieke keuzes maakt. Dit geldt niet als men andere inzichten heeft dan die van slechts 26 procent van de volksvertegenwoordigers. Dit is de halvering van de parlementaire vertegenwoordiging.

Mijnheer Van Peel, dit is een echte schande voor het Vlaams Parlement. U beschikt over het volle initiatiefrecht, maar ons wordt het initiatiefrecht ontnomen. Dat is wat zich hier werkelijk heeft afgespeeld. (*Langdurig applaus bij de VLD, de VU en AGALEV*)

**De voorzitter** : De heer Van Peel heeft het woord.

**De heer Marc Van Peel** : Mijnheer Van Grembergen, u hebt het volste recht om uw opinie hier te uiten. Het is echter waanzin om te beweren dat in deze zaak afbreuk werd gedaan aan de parlementaire democratie. Ik begrijp zeer goed de frustratie van diegenen die al zeer lang in de minderheid zijn. Ze moeten echter de basisregel van de parlementaire democratie aanvaarden : de meerderheid voert haar politiek uit. Ik aanvaard dus geenszins de intentieprocessen die u hier opvoert.

In deze zaak speelden verschillende elementen mee. Ten eerste was er het initiatief van onze fractie met betrekking tot de problematiek in de commissie voor Financiën en de budgetcontrole. Ten tweede was er de reflectienota die werd ingediend door onze fractie. Dit alles paste volledig in een normaal parlementair debat. De SP en de CVP hebben er nooit een geheim van gemaakt dat er een aantal kleine meningsverschillen waren. Onze fractie heeft steeds gezegd dat de problematiek van samenwonenden versus gehuwden fundamenteel moest worden opgelost in een globale regeling op federaal niveau.

Mijnheer Van Grembergen, de CVP vertegenwoordigt 27 procent van de volksvertegenwoordigers. In deze zaak heeft ze absoluut geen vuil machtsspel-

**Van Peel**

tje gespeeld om te proberen haar coalitiepartner op de knieën te dwingen. De heer Swennen zal volledig met mij akkoord gaan. Ik vat de globale regeling samen : geen financiële discriminatie van gehuwden, maar een federale regeling voor alle vormen van samenwonen en een specifiek statuut voor mensen van hetzelfde geslacht. Dit alles vormt een integraal onderdeel van de overeenkomst die de CVP met de SP heeft gesloten. Het is dan ook volledig aanvaardbaar dat we evolueerden naar het huidige decreet-Swennen-Becq. Dit alles is gebeurd binnen de normale geplogenheden van de parlementaire democratie.

Mijnheer Van Grembergen, ik aanvaard dus niet dat u probeert om uw minderheid voor te stellen als een meerderheid. U kunt niet verdragen dat de meerderheid in het Vlaams Parlement – de weerspiegeling van de meerderheid van de bevolking – gezamenlijk tot een degelijke oplossing komt. Het gaat hier over een zeer honorabel compromis, zowel wat betreft het oorspronkelijke decreet-Swennen, als wat betreft de daarmee samenhangende federale regeling. *(Applaus bij de CVP ; rumoer bij de VLD, de VU en AGALEV)*

**De voorzitter** : De heer Geysels heeft het woord.

**De heer Jos Geysels** : Mijnheer Van Peel, ik hoorde gisteren al uw redenering die u vandaag herhaalt. U sprak uitvoerig over de problematiek van de verhouding tussen wisselmeerderheden en bestaande meerderheden op het niveau van de regering. Mijnheer Van Peel, u hebt fundamenteel ongelijk. Deze problematiek stond niet in het regeerakkoord. Er is dus stricto sensu geen sprake van een wisselmeerderheid, maar van een parlementaire meerderheid. U hebt een parlementaire meerderheid onder de knoet gelegd van een regeerakkoord, waarin die thematiek niet werd bepaald. U hebt dus een truc uitgehaald waarbij er maar een verliezer is : de democratie. *(Applaus bij de VU en AGALEV)*

**De voorzitter** : De heer De Gucht heeft het woord.

**De heer Karel De Gucht** : Mijnheer de voorzitter, in zekere zin apprecieer ik de openheid van de heer Van Peel. Hij heeft ten minste de moed de brute macht, die in dit parlement is uitgeoefend, te verdedigen en niet te doen alsof.

**De voorzitter** : De heer Vermeiren heeft het woord.

**De heer Francis Vermeiren** : Mijnheer de voorzitter, wij hebben gisteren zeer aandachtig naar het debat geluisterd. Op een bepaald moment werden veel van onze collega's zenuwachtig, toen het ging over het feit dat leden van de CVP-fractie – en niet van de minsten – in samenspraak met leden van het Vlaams Blok misschien een bepaalde strategie hadden gespeeld.

De heer Dewinter heeft niet de moed gehad om mij te antwoorden, maar ik lees vandaag in een zeer gekende en gerespecteerde krant dat hij aan de pers zou hebben verklaard dat de fractievoorzitter van de CVP hem zou hebben aangesproken om deze strategie uit te kienen.

De heer Van Peel speelt het spel correct ; de heer De Gucht zei zo-even dat hij daarvoor respect toont. Ik heb ook respect voor de heer Van Peel, maar ik meen dat het moment van de waarheid gekomen is. Wie liegt er nu : de CVP-fractie of de heer Dewinter ? Ik vermoed dat de heer Van Peel hiervan op de hoogte is.

**De voorzitter** : De heer Van Peel heeft het woord.

**De heer Marc Van Peel** : Ten eerste moet ik zeggen dat ik absoluut niet op de hoogte ben van enige afspraak tussen de CVP en het Vlaams Blok, in antwoord op wat de heer Vermeiren heeft gezegd.

Ten tweede wil ik antwoorden op wat de heer Geysels heeft gezegd. De heer Geysels stelt de democratische uiting van de meerderheid, ook al zit die niet vervat in voorafgaande afspraken binnen een regeerakkoord, voor als een aanfluiting van de democratie. Het is een interessant debat, omdat het ons toelaat de discussies over de verfijning van de democratie uit te zuiveren.

Mijnheer Geysels, ik weet waarover ik spreek. Ik zit op stedelijk vlak in een coalitie met vier partijen met verschillende gevoeligheden. Al jaren maak ik mee dat de partners die zijn overeengekomen om gedurende een bepaalde periode met elkaar te besturen, alles in het werk stellen om tot een overeenkomst te komen met de partners van de meerderheid. Dit geldt ook voor thema's waarover geen voorafgaande afspraak is gemaakt in het stedelijk bestuursakkoord. Men kan dit uitbreiden voor een Vlaams of federaal regeerakkoord. Dit lijkt me correct.

Een en ander gebeurt in de wetenschap dat elk coherent beleid tegenover een stad of een land ondenkbaar is als men dat moet besturen met wisselmeerderheden. Dat geldt niet voor moties of

**Van Peel**

resoluties die moeten worden goedgekeurd, maar wel als het gaat over belangrijke, principiële zaken die bovendien budgettaire consequenties hebben.

We moeten dringend afstappen van de hypocrisie die hierrond heerst, en niet alleen op dit niveau. Ik ben ervan overtuigd dat alle oppositiepartijen die hier aanwezig zijn dezelfde redenering zullen zijn toegedaan als zij in de meerderheid zullen zitten. Zij zullen het vanzelfsprekend vinden om in eerste instantie een akkoord te bereiken binnen de meerderheid. Dat vinden 90 percent van de realisten die in dit halfroond zitten.

In de mythomanie van de nieuwe politieke cultuur wordt dit soort argument voortdurend gebruikt. Ik ben het daar volstrekt mee oneens. Dit is tegen het wezen van de parlementaire democratie. (*Applaus bij de CVP*)

**De voorzitter** : De heer Van Grembergen heeft het woord.

**De heer Paul Van Grembergen** : Ik blijf erbij dat het blijkbaar voldoende is dat een meerderheidspartij een voorstel van decreet, ingediend door een partner of een andere fractie, en waarover al gedeeltelijk werd gestemd, tot een meerderheidsprobleem maakt, om het parlementaire initiatief te verlammen. Ik kan uit de gebeurtenissen geen andere conclusie trekken.

Mijnheer Van Peel, u zegt dat wij iets opvoeren. Wij voeren niets op. Toneel wordt opgevoerd, een show wordt opgevoerd. Nogmaals, wij voeren niets op. Een lid van de meerderheid zei, toen iemand het woord vroeg, zeer minachtend : de volgende. Dat is voor ons onaanvaardbaar. Zo'n terminologie is maar te verklaren door het feit dat een bepaalde partij door vijftig jaar ononderbroken machtsuitoefening genetisch al te gewend geraakt is aan een bepaald woordgebruik dat voor alle andere fracties onaanvaardbaar is. (*Applaus bij de VLD en de VU*)

**De voorzitter** : De heer De Roo heeft het woord.

**De heer Johan De Roo** (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, mijnheer de minister, collega's, het is niet onze bedoeling om hier de geschiedenis te schrijven van het decreet, al zou dat de moeite waard zijn. In elk geval hebben wij de hele tijd via inhoudelijke kritiek het voorstel van decreet bestreden. We hebben de in het Reglement voorziene methodes benut, met inbegrip van de reflectienota, die ook op basis van inhoudelijke

stellingen inging tegen het decreet. Dat kan niemand ons kwalijk nemen.

Vorig weekend hebben de CVP en de SP een akkoord bereikt. Dat was geen louter partijakkoord. Het kwam tot stand na diepgaande inhoudelijke discussies binnen de CVP- en de SP-fractie. De heer Swennen en mevrouw Becq hebben inzake successierechten een nieuw voorstel ingediend dat we zo snel mogelijk willen bespreken.

Deze procedure werd gevolgd om louter technische redenen. Het was immers niet meer mogelijk om het oorspronkelijke voorstel-Swennen nog te amenderen, aangezien we al in de fase van de tweede lezing zaten. Dit is dus geen obstructie, en zeker geen machtsgreep ; dit is een inhoudelijke bijsturing door de meerderheid van het parlement.

**De voorzitter** : De heer Denys heeft het woord.

**De heer André Denys** : Mijnheer De Roo, u zegt dat u in de loop van de hele procedure uitsluitend inhoudelijke argumenten hebt gebruikt – geen chantage dus. U voegt eraan toe dat u geen uitstel hebt gevraagd en dat u bereid was om het voorstel goed te keuren. Met welke inhoudelijke argumenten hebt u in de tussenliggende periode uw SP-partner overtuigd, argumenten die u voordien blijkbaar over het hoofd had gezien ? Dat kunnen toch alleen maar chantageargumenten zijn geweest !

**De heer Johan De Roo** : Nadat het voorstel-Swennen in de commissie voor Financiën en Begroting was behandeld, werd het in plenaire zitting voorgelegd. Ondertussen hebben we onze reflectienota van zestien bladzijden neergelegd. Daarvan hebt u gezegd dat het om een verdragingsmanoeuvre ging.

**De heer André Denys** : Ik ben daar steeds meer van overtuigd.

**De heer Johan De Roo** : De inhoudelijke argumenten uit onze reflectienota waren van die aard dat de heer Swennen de moed heeft opgebracht om alle artikelen, op een na, te amenderen. Alle amendementen werden aanvaard door diegenen die de wisselmeerderheid wensten te realiseren. Dat gebeurde zonder dat daarover een inhoudelijke discussie werd gevoerd. Dat is de waarheid ! (*Applaus bij de CVP*)

**De heer André Denys** : Alle opmerkingen uit de reflectienota werden in plenaire zitting behandeld, dit volgens de geëigende procedure. Inhoudelijk werden ze gedeeltelijk weerlegd.

**De heer Johan De Roo** : De fundamentele bedingen werden inhoudelijk niet weerlegd. Dat weet u zeer goed. De discriminatie van familieleden werd niet weerlegd. Er was immers sprake van een nieuw voorstel van decreet. De fiscale discriminatie van gehuwden is dankzij onze stellingname voor het voetlicht gebracht, zodat men er op het federale niveau ook rekening mee zal moeten houden. Ook de SP-fractie staat daar nu helemaal achter. Dat is de waarheid !

**De heer André Denys** : Mijnheer De Roo, u moet eens een analyse maken van de uiteenzettingen van de heer Swennen over de opmerkingen in de reflectienota.

**De heer Johan De Roo** : Dan moet u het VLD-standpunt van vorig jaar over gehuwden en samenwonenden er eens op nalezen ! Ik zou maar oppassen, of u verzeilt in een tegenspraak tussen dat standpunt en wat u hier nu allemaal zegt ! *(Applaus bij de CVP)*

**De voorzitter** : De heer Lachaert heeft het woord.

**De heer Patrick Lachaert** : Ik stel voor dat u zich bezighoudt met het lezen van uw eigen teksten, mijnheer De Roo. Wat u nu zegt, is immers ook niet meer conform uw eigen teksten. Alles is geëvolueerd. Het oorspronkelijke voorstel hebben we binnen de VLD uitgebreid besproken. Daarover bestond een consensus. Zelfs het partijbureau heeft zich daarover uitgesproken.

U kunt blijkbaar niet goed lezen. Wel, u moet eens het verslag van de eerste commissievergadering van vorig jaar herlezen. Het betreft de vergadering van 23 oktober. Daarin heb ik verwezen naar het feit dat er computermodellen bestaan waaruit blijkt dat er een zeer grote fiscale discriminatie bestaat tussen gehuwden en ongehuwden. Die computermodellen liggen op de administratie van Financiën ter inzage. U kunt ze daar opvragen ; ook ik heb ze daar gekregen.

De knoop van het probleem ligt niet hier, maar wel aan de overzijde van de straat. In de commissie voor Financiën van de Kamer heeft een lid gevraagd om die onevenwichten weg te werken en de belastingkredieten voor gehuwden en samenwonenden gelijk te maken. Volgens premier Dehaene zou dat vijftien miljard frank kosten. Hij zei dat daar geen sprake van kon zijn. Ik heb daarop gezegd dat de CVP het argument van het huwelijk alleen maar gebruikt als het haar past. Dat heb ik tijdens die commissievergadering van 23 oktober gezegd.

**De voorzitter** : De heer Sannen heeft het woord.

**De heer Ludo Sannen** : Mijnheer de Roo, ik heb goed naar u geluisterd en vind dat u toch een beetje correct moet omgaan met de informatie die u doorgeeft. Ik wil me niet uitspreken over de wijze waarop de zaken in uw partij verlopen. Maar zelf voelt u zich blijkbaar wel geroepen om u uit te spreken over hoe wij te werk gaan. In verband met de bijkomende amendementen die naar aanleiding van de degelijke reflectienota van uw partij zijn ingediend, zei u daarnet dat daarover geen enkel overleg heeft plaatsgevonden binnen de andere partijen die het voorstel-Swennen steunden. Mijnheer De Roo, daarover hebben alle partijen die achter het eerste voorstel-Swennen stonden, overlegd vóór deze nieuwe amendementen werden ingediend.

Ik houd niet van uw alwetende toon. U doet alsof u weet hoe die toevallige meerderheid rond het decreet Swennen te werk is gegaan en heeft meegeholpen aan de formulering van de nieuwe amendementen. U zei daarnet dat dit nieuwe voorstel wordt gedragen door heel uw fractie en daar uitvoerig is besproken. We hebben gisteren vernomen dat het nieuwe voorstel-Swennen-Becq eigenlijk pas zondag tot stand is gekomen, en vervolgens op maandagvoormiddag is besproken en bevestigd door uw partijbureau. De pers was toen al op de hoogte. Heel wat leden van de fracties wisten echter amper wat het nieuwe voorstel inhield.

**De heer Johan De Roo** : Mijnheer Sannen, u bent zeer goed op de hoogte van de wijze van overleg binnen de wisselmeerderheid. Maar u bent niet op de hoogte van het overleg binnen onze fractie. Ik kan u namelijk verzekeren dat zowel het partijbureau als onze fractie volledig op de hoogte waren vóór de pers de inhoud van het akkoord kende.

Mijnheer Van Grembergen, tijdens de recentste besprekingen van de nieuwe politieke cultuur was ik niet de enige die de indruk had dat u de besprekingen wou verlaten. Ik heb dan ook de indruk dat u de gebeurtenissen van het weekend aangrijpt als een voorwendsel om de NPC-besprekingen te verlaten op een moment dat er moeilijke conclusies moeten worden getrokken over dossiers zoals cumul en decumul.

**De heer Herman Lauwers** : Hoe durft u te beweren dat we niet willen praten over cumul en decumul, mijnheer De Roo ?

**De heer Johan De Roo** : Ik stel alleen vast dat hier, onder meer in onze partij, een aantal burgemeesters en schepenen van zowel kleine als grote gemeentes zetelen. Dit is voor uw partij een even groot probleem als voor de onze.

**De voorzitter** : De heer Van Grembergen heeft het woord.

**De heer Paul Van Grembergen** : Mijnheer De Roo, u weet dat ik op geen enkel ogenblik ook maar de minste verdachtmaking heb geuit aan het adres van degenen die samen met u en mij rond de tafel zaten omtrent de verfijning van de democratie. Gisteren hebt u terecht gefulmineerd toen het gerucht werd verspreid dat u een akkoord zou hebben gesloten met het Vlaams Blok. U vond dit onwaardig. Het is echter even onwaardig dat u op uw beurt een gerucht als dit verspreidt.

Immers, als ik de intentie zou hebben gehad om het overleg te verlaten, dan had ik dit vóór het weekend meegedeeld. We hebben dit niet gedaan. Ik zeg niet dat we tevreden waren met de wijze waarop de vergadering verliep. Maar u kunt niet zeggen dat we op enig moment hebben laten blijken dat we niet wilden verdergaan met de besprekingen. Wat u beweert, is dus niet correct.

**De heer Johan De Roo** : Ik neem met tevredenheid akte van deze verklaring.

**Paul Van Grembergen** : De voorzitter van de SP, de heer Tobback, heeft letterlijk gezegd dat de problemen groot waren geweest naar aanleiding van sociaal-economische dossiers en dat de SP niet wilde dat anderen op dat vlak in haar plaats kwamen. Dit was dus een duidelijke koppeling aan andere problemen.

Ten tweede hebt u met Vlaamse partijvoorzitters en voorzitters van Vlaamse parlamentsfracties een akkoord gesloten dat op geen enkele wijze is opgenomen in een federaal akkoord met de Franstalige partijen en dat ook geen enkele kracht heeft. Dit betekent in feite dat er alleen binnen de Vlaamse meerderheidspartijen in de Vlaamse regering naar een diplomatieke oplossing werd gezocht, waarbij de SP is gezwicht en gezichtsverlies heeft geleden. Ten gronde bestaat er echter op het federale vlak geen enkele zekerheid dat het dossier zal evolveren.

**De voorzitter** : De heer Lauwers heeft het woord.

**De heer Herman Lauwers** : Mijnheer De Roo, ik wil even terugkomen op wat voor mij een van de

essenties van de zaak is en waarover ik mij bijzonder boos maak. Daarnet zei u zelf dat u de techniek van de tweede lezing en een nieuw voorstel van decreet, dit al dan niet na afspraak met het Vlaams Blok, gebruikte omdat u na die tweede lezing geen amendementen meer kon indienen. Bij mijn weten circuleren zowel dit als gelijkaardige voorstellen al meer dan zes maanden. Bij mijn weten heeft de CVP gedurende die zes maanden geen enkel amendement ingediend tijdens de commissiebesprekingen, al dan niet in samenwerking met andere fracties. Dát maakt me bijzonder boos.

Het parlement wordt hier wel geweld aangedaan : bij een goedkeuring in commissie is er een politieke meerderheid. Nadat de hele procedure werd voltooid – reflectienota's in het Vlaams Parlement inbegrepen – grijpt men terug naar de noodrem van de buitenparlementaire mechanismen. Dat is wat u hebt gedaan : u kon het niet meer halen in het parlement en daarom hebt u gegrepen naar buitenparlementaire mechanismen. (*Applaus bij de VU, de VLD en AGALEV*)

**De heer Johan De Roo** : Ik zou verder willen ingaan op de nieuwe toestand. Er is nu het nieuwe voorstel van de heer Swennen en mevrouw Becq. We zijn ervan overtuigd dat dit een goed en evenwichtig compromis is, dat we op een normale wijze in de Vlaamse commissie voor Financiën en Begroting kunnen behandelen. Het is onze vaste wil om dit nog voor het reces goed te keuren. Wanneer er verbeteringen mogelijk zijn, dan moeten die inderdaad via de normale weg kunnen worden aangebracht.

Ik wil even stilstaan bij de show die de heer Dewinter gisteren heeft opgevoerd. Door de indruk te wekken dat de CVP met het Vlaams Blok is sloop gegaan, onderneemt hij de zoveelste poging om uit het isolement te raken en het cordon sanitaire te doorbreken. Mijnheer Dewinter, de waarheid is omgekeerd : u hebt mij gevraagd of de CVP de tweede lezing wou vragen. (*Gelach ; rumoer*)

Ik heb u onmiddellijk geantwoord dat onze fractie besloten had om dat niet te doen. Dit zou immers worden bestempeld als een verdragingsmanoeuvre van onze partij. Ik begrijp zeer goed dat u het graag met ons op een akkoordje had gegooid, maar ik heb u heel bewust niets gevraagd. De CVP heeft het Vlaams Blok niet nodig. Het kwam ons goed uit dat we veertien dagen de tijd hadden. (*Rumoer*)

We sluiten echter met het Vlaams Blok geen deals. We doen dat principieel niet. Tegenover uw woord

**De Roo**

stel ik het mijne. Ik heb er het volste vertrouwen in dat de collega's en de publieke opinie weten aan wie ze geloof kunnen hechten. (*Applaus bij de CVP, AGALEV, de VU, de VLD en de SP*)

**De voorzitter** : De heer Dewinter heeft het woord.

**De heer Filip Dewinter** : Mijnheer De Roo, het blijft natuurlijk een moeilijk spel van toegeven, ontkennen, opnieuw toegeven en opnieuw ontkennen. Ik kan alleen maar zeggen wat u weet en wat ik weet. Ik ben wel degelijk in een gesprek door u verzocht een tweede lezing te vragen, omdat de CVP – dat hebt u zo meegedeeld, mijnheer De Roo – de tweede lezing niet meer kon en niet meer durfde te vragen, nadat ze een reflectienota had ingediend die al op heel wat protest had kunnen rekenen, niet alleen in het parlement, in het Bureau en in de media, maar ook bij de publieke opinie. (*Opmerking van de heer Johan De Roo : het omgekeerde is gebeurd*)

Ik heb geen document om te bewijzen dat het niet zo is. Misschien ligt de afspraak die daarover gemaakt is wel bij de verdwenen rekeningen van de CVP en moeten we aan de bedrijfsrevisor van de CVP vragen hoe het met die afspraak is gesteld. Ik gebruik niet dikwijls het Frans, maar als ik het doe, doe ik het omdat ik denk dat het nuttig is : à qui sert le crime ? Wie heeft baat bij een tweede lezing ? Het Vlaams Blok, omdat we dit hier twee weken tegenhouden ? Uiteraard, we hadden een aantal politieke opmerkingen. Maar wie had werkelijk baat bij het uitstellen van dit voorstel gedurende veertien dagen ? De CVP uiteraard ! De feiten bewijzen dat. Ik heb dat gisteren ook gezegd. U hebt me gezegd dat u nog een aantal ijzers in het vuur had liggen, maar dat u de tijd niet meer zou hebben om die uit te spelen. U moet er niet mee lachen, het is de realiteit. (*Opmerking van de heer Johan De Roo : dat is onjuist*)

Die veertien dagen hebben u de tijd gegeven om die wel uit te spelen. U hebt dat gedaan en u hebt dat goed gedaan. Het resultaat is dat u vandaag, veertien dagen later, tot een akkoord bent gekomen met uw coalitiepartner en dat de feiten anders zijn dan veertien dagen geleden. Dat is de realiteit. Het motief is duidelijk het resultaat er niet om liegt. Hetgeen ik heb verklaard, is de waarheid en niets dan de waarheid. (*Applaus bij het VB*)

**De voorzitter** : Minister Demeester heeft het woord. Daarna spreekt de heer Geysels en ronden we dit debat af.

**Minister Wivina Demeester-De Meyer** : Mijnheer de voorzitter, ik wil alleen nog eens met klem herhalen wat ik ook gisteren heb gezegd. Voor de besprekingen zijn begonnen, heb ik in overleg met de CVP-fractie en meer in het bijzonder in overleg met de heer De Roo, mevrouw Becq gevraagd of het vanuit de regering nuttig kon zijn om een tweede lezing te vragen. De fractie, met name de heer De Roo en mevrouw Becq, hebben me uitdrukkelijk meegedeeld dat ze geen vertraguingsmanoeuvre en geen tweede lezing wensten en dat ze de stemming afwachten. Ik wil alleen maar zeggen dat het niet kan zijn dat de heer De Roo aan een andere fractie gevraagd heeft om het principe van de tweede lezing te vragen. (*Rumoer*)

**De voorzitter** : Mag ik vragen al deze interventies te staken ? Iedereen heeft de kans zijn mening te uiten en ik denk niet dat er de voorbije tien minuten nieuwe feiten bijgekomen zijn. Mijnheer Geysels, u mag deze zaak afronden en dan gaan we tot de stemming over.

De heer Geysels heeft het woord.

**De heer Jos Geysels** : Mijnheer de voorzitter, ik denk dat de laatste verklaring van de minister van Financiën niet onbelangrijk is.

**De voorzitter** : Het is dezelfde verklaring als die van gisteren.

**De heer Jos Geysels** : Het is niet omdat ze identiek is, dat ze ook onbelangrijk wordt.

Mijnheer Swennen, onze fractie neemt akte van wat u daarnet hebt gezegd. Het pleit voor u dat u tenminste het fatsoen hebt – en van fatsoen hebben we de jongste weken niet veel gezien als ik het politieke gedrag van uw coalitiepartner binnen en buiten de commissie in acht neem – om hier in openbare vergadering te zeggen waarom u uw decreet intrekt. De consequenties laat ik voor uw rekening. Voor mij zijn ze onbegrijpelijk, maar het fatsoen willen we u graag gunnen.

Mijnheer de voorzitter, ik wil ten tweede benadrukken dat ik het maar normaal vind dat het Reglement wordt geëerbiedigd. U bent de hoeder van het Reglement en het is maar normaal dat u ook in deze omstandigheden die taak opneemt.

Hiermee kom ik tot mijn derde punt en daarvoor verwijs ik naar wat de heer Van Peel gezegd heeft. U mag niet onderschatten wat er dit weekend gebeurd is. Het is daarom nodig duidelijk te herhalen wat er het voorbije jaar allemaal al gebeurd is.

## Geysels

De heren Lachaert en Sannen en de mensen van de Volksunie hebben het al dikwijls herhaald : gedurende een jaar is dit decreet besproken, maar gedurende een jaar hebt u gezwegen. Daarna kwam er een uitspraak in de commissie en in de plenaire vergadering. Het gaat hier dus over een parlementaire meerderheid, over een thematiek die niet in het regeerakkoord staat. Dan komt er een tweede lezing en van die procedure en die tijdsspanne maakt u gebruik om al die inspanningen van het laatste jaar, op een weekendje weg te schuiven en als niet langer bestaand te beschouwen. Mijnheer Van Peel, voor mij kan dit niet.

Ik zal mijn vraag heel concreet stellen. Op 3 juli zullen een aantal problematieken een besluit krijgen – en dat staat ook niet in het regeerakkoord – waarvoor het parlement en de parlementairen exclusief bevoegd zijn. Geen inmenging van federale materies, geen inmenging van regeerakkoorden. Vier fracties hebben zich in januari uitgesproken voor een decumul tussen een uitvoerend mandaat op plaatselijk vlak en een parlementaire job : de Volksunie, de VLD, de SP en wijzelf. Dat is meer dan een meerderheid. Dat is een tweederde-meerderheid. Wat zal het standpunt zijn van uw groep en van uw partij als zich hier omtrent dat punt een meerderheid vormt ? Zal u uw veto gebruiken ?

**De heer Marc Van Peel :** Voor alle duidelijkheid wil ik het volgende zeggen. De gesprekken die daarover lopen met de andere partij hebben hun eigen wetmatigheid en worden geleid door de voorzitter van het Parlement. Die gesprekken zullen dus leiden tot een besluitvorming binnen die groep en op de manier waarop die groep daarover meent te moeten beslissen.

Hier gaat het over een belangrijke principiële, zeg maar ethische materie waarover een debat wordt gevoerd en waarover verschillende meningen bestaan, maar waaraan ook budgettaire consequenties gekoppeld zijn. Mijn stelling is dat ook voor zaken die niet expliciet in het regeerakkoord staan, het onhoudbaar is dat men gelijk welk gremium bestuurt met meerderheden die de slinger nu eens naar de ene, dan weer naar de andere kant doen uitslaan. Dat kan niet. Dit heeft niet rechtstreeks te maken met het functioneren van de democratie, maar met de concrete beslissingen die men neemt. Mijnheer Geysels, ik revolteer tegen het feit dat afspraken, die wel werden gemaakt tijdens het weekeinde, maar waarbij dan de fractievoorzitters zijn betrokken, net zoals de oorspronkelijke indieners van het voorstel en de fractiele-

den, worden bestempeld als onjuist. Ik ben eveneens gekant tegen de idee dat de verfijning van de nieuwe politieke cultuur betekent dat de minderheid of een alternatieve meerderheid het moet halen. Dit is waanzin. Zo valt een land niet te besturen.

Dat is het enige wat ik hierover heb willen zeggen. Ik wil me niet bemoeien met de gesprekken die onder leiding van de voorzitter bezig zijn over de verfijning van de democratie. *(Applaus bij de CVP)*

**De heer Jos Geysels :** Mijnheer Van Peel, u hebt niet geantwoord op mijn vragen.

Mijn vraag was niet retorisch. Wat dit weekeinde is gebeurd, is een slechte zaak voor het Vlaams Parlement en voor alles dat al is bewerkstelligd inzake de verhouding tussen parlement en regering. Alles werd van tafel geveegd.

Bij het afronden op 3 juli – en ik weet dat het een moeilijke materie betreft – zou een bijna-consensus kunnen ontstaan, waarbij slechts één fractie het niet eens is. Ik zou graag vóór 3 juli weten of u hetzelfde spel zal spelen. Dit is zeer belangrijk, want dan gaat het hier over een materie zonder federale consequenties, en om een exclusieve bevoegdheid van de parlementsleden : het parlementair mandaat. Hierover wil ik vóór 3 juli uitsluitel van de CVP. Indien wat nu is gebeurd met betrekking tot het voorstel van de heer Swennen, zich dan herhaalt, zou het van grenzeloze naïviteit getuigen indien we nog langer met dergelijke partners aan tafel blijven zitten. Ik wil dus op een zo kort mogelijke termijn een duidelijk antwoord.

Ten slotte, de heer De Roo heeft daarnet gezegd dat zijn fractie alleen over inhoudelijke punten van het voorstel van de heren Swennen, Lachaert en Sannen heeft gediscussieerd. Ik moet u toch vragen wat u dan gedaan hebt in de commissie voor Financiën en Begroting bij de eindstemming over de begroting. Ik was er aanwezig en heb er weinig gemerkt van deze inhoudelijke kritiek. Toen u net voor de eindstemming in de commissie nogmaals vroeg aan minister Demeester wat de kost van het decreet zou zijn – we weten nu dat het bedrag eerder schommelt rond de tweehonderd miljoen frank – was dat dan een inhoudelijke vraag ? Toen u tegen een amendement van de regering stemde in het kader van de begroting, was dat een inhoudelijke daad ? Toen u drie schorsingen vroeg, was dat een inhoudelijke inbreng ?

Indien de oppositie deze technieken zou gebruiken, dan zou u dit een filibustertechniek noemen.

## Geysels

En nu komt u op de tribune zeggen : collega's, wij hebben het gehad over de inhoud, de inhoud en niets dan de inhoud. Deze week hebt u een zware verantwoordelijkheid op u genomen door hetzelfde te doen als in het federaal parlement, namelijk het parlement vastbinden aan de regering. Indien Eerste Minister Dehaene opbelt, dan wordt er overgegaan tot de orde van de dag. Mijnheer De Roo, wij bevinden ons in de situatie waarbij we in theorie de laatste zin van het federaal regeerakkoord niet bezitten, maar wel toepassen. Dit is hypocrisie in het kwadraat. (*Applaus bij AGALEV, de VLD en de VU*)

---



---

### **VOORSTEL VAN DECREET van de heren Patrick Lachaert, Karel De Gucht en Ludo Sannen houdende wijziging van artikel 48 van het Wetboek der Successierechten inzake in partneriaat samenwonenden**

– 488 (1996-1997) – Nrs. 1 tot 11

#### **Aangehouden stemmingen**

**De voorzitter :** Dames en heren, aan de orde zijn de aangehouden stemmingen over de amendementen op het opschrift en op de artikelen 2, 3 en 4, over de artikelen 2, 3 en 4 en over de amendementen tot toevoeging van nieuwe artikelen 5 en 6 van het voorstel van decreet van de heer Swennen c.s. houdende wijziging van artikel 48 van het Wetboek der Successierechten inzake in partneriaat samenwonenden waarvan de tekst is overgenomen door de heren Lachaert, De Gucht en Sannen. De heer De Gucht wenst de tekst en de amendementen toe te lichten.

De heer De Gucht heeft het woord.

**De heer Karel De Gucht** (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, wij wensen dit decreet te behouden, niet alleen om proceduriële redenen, maar ook om inhoudelijke redenen. De heer De Roo heeft zojuist tegen ons gezegd : misschien lijkt de nieuwe tekst-Swennen-Becq wel meer op uw oorspronkelijk voorstel dan de tekst-Swennen die we nu bespreken. Hierop zou ik willen ingaan.

Inderdaad, in het oorspronkelijke voorstel van de heren Lachaert, Sannen en mezelf, hadden we bepaald dat de regeling niet alleen zou gelden voor

koppels, maar eveneens voor samenwonende broers en zussen. Toen heeft de heer Swennen ons ervan overtuigd dat het niet goed was om een regeling te treffen zowel voor koppels als voor broers en zussen, omdat daarbij een probleem kon rijzen van vernietiging en van schending van het gelijkheidsbeginsel. Daarom hebben we ons aangesloten bij de versie van de heer Swennen zoals deze in eerste lezing door dit parlement is aanvaard. Dat is ook de reden waarom we wensen dat dit parlement zich uitspreekt over die tekst.

Mijnheer Swennen, u hebt ons ervan overtuigd dat men alleen een regeling moest treffen voor koppels en niet voor familieleden. Daarom willen we stemmen over uw eerste voorstel. Ik vrees dat het voorstel dat u nu samen met mevrouw Becq hebt uitgewerkt, zal botsen op de problemen waarvoor u eerder hebt gewaarschuwd. Het regelt immers niet alleen de situatie van koppels, maar ook die van broers en zussen en verdere familieleden.

Ik vrees ook dat het voorstel Swennen-Becq door het Arbitragehof zal worden vernietigd of van de Raad van State een negatief advies zal krijgen. In het voorstel zitten immers twee elementen. Enerzijds is er het verschillende tarief dat wordt gehanteerd voor gehuwden en voor de andere categorieën. Daarover kan men discussiëren. Anderzijds werkt men niet alleen een regeling uit voor de koppels, maar ook voor alle aangrenzende categorieën zoals samenwonende broers en zussen, neven en nichten. Dat kan ver gaan. Wat wij niet begrijpen is dat de heer Swennen ons er eerst van overtuigt dat men dit gescheiden moet behandelen en dat hij nu een voorstel onderschrijft dat juist een andere richting uitgaat.

Ons protest heeft nog een andere grond, die niets met proceduriel gevit te maken heeft, maar met de grond van de zaak zelf. We maken hier weer een typisch voorbeeld mee van de problemen die telkens opdoemen wanneer een maatschappelijk probleem aan de orde komt. Want uiteindelijk gaat het hier over een maatschappelijk en een ethisch probleem in de brede zin van het woord. In die dossiers ziet men telkens een opdeling van dit parlement in enerzijds de CVP en het Vlaams Blok en anderzijds de andere politieke partijen. Binnen die andere partijen bestaan wel nuanceverschillen over die kwesties, maar ze zijn het er wel over eens dat ze moeten worden aangepakt. De CVP of althans een gedeelte van de CVP, vindt dat dit niet moet gebeuren.

Daardoor komt men tot de rare situatie dat dit soort problemen niet kan worden besproken,



## De Gucht

omdat 27 percent van dit parlement en 27 percent van de maatschappij daar niet mee akkoord gaat en chantage pleegt tegenover de anderen. Eén vleugel van de CVP chanteert de rest van de maatschappij. Daarom willen wij dat dit soort problemen uit de klassieke tegenstelling meerderheid-minderheid wordt gehaald. We zullen daar nog mee worden geconfronteerd, misschien vaker in het federale parlement dan hier. Alle partijen met een dergelijke maatschappelijke opvatting – Agalev, de Volksunie, de SP en de VLD – moeten dringend een akkoord sluiten dat dit soort chantage onmogelijk maakt. De SP is nu het slachtoffer van de chantage. Als we vroeg of laat in de regering komen, zullen we ook het slachtoffer zijn van dergelijke chantage. We moeten een akkoord sluiten dat dergelijk gedrag onaanvaardbaar maakt en dat ethische dossiers buiten een regeerakkoord plaatst. *(Applaus bij de VLD)*

**De voorzitter** : We moeten overgaan tot de stemming, maar eerst wil ik het nog even hebben over de nieuwe politieke cultuur en de verfijning van de democratie.

De Volksunie heeft gisteren aangekondigd dat ze volgende maandag niet meer naar de NPC-vergadering zal komen. Ik wil louter in persoonlijke naam een oproep doen aan de Volksunie om daar net als alle andere democratische partijen aanwezig te zijn.

We hebben al een hele weg afgelegd sinds we op 31 maart 1995 startten met die vergaderingen. Zowel u, mijnheer Van Grembergen, als de andere leden van de oppositie – de heren Geysels en Denys – als de leden van de meerderheid – de heren De Roo en Bossuyt – leveren een zinvolle inbreng over heel wat zaken. Laat ons dit nu niet loslaten, ook al heeft iedereen zijn bedenkingen.

Er is het parlement, er is de regering en er is de realiteit. Maandag staat een discussie over de ombudsdienst op de agenda. Ik zie niet in waarom we de realisatie daarvan zouden tegenhouden. Ik wens een forum te leiden dat pluralistisch is, met vertegenwoordigers uit alle democratische partijen. Ik wens niet als enige verantwoordelijkheid te dragen. Daarom doe ik een oproep tot de Volksunie om ook deze debatten rond de verfijning van de democratie voort te zetten, met dezelfde ingesteldheid als bij het begin.

De heer Van Grembergen heeft het woord.

**De heer Paul Van Grembergen** : Mijnheer de voorzitter, ik waardeer uw verzoek omdat het uiting geeft aan twee zaken. Ten eerste bewijst het welke waarde u hecht aan de inspanningen die men levert om het parlementaire niveau en de parlementaire werking echt een weerspiegeling te laten zijn van de verzuchtingen die bij het volk leven.

Ten tweede merk ik ook dat u de inspanningen die mijn groep heeft gedaan, waardeert. U moet begrijpen dat ik eerst overleg moet plegen met mijn groep. Daarna zal ik u een gemotiveerd antwoord geven.

**De voorzitter** : De tekst bestaat uit amendementen op het opschrift en op de artikelen 2, 3, 4 en amendementen tot toevoeging van nieuwe artikelen 5 en 6. Vorige keer hadden we daar één en dezelfde stemming over. Ik stel voor om dat opnieuw in één stemming af te handelen. *(Instemming)*

Aan de orde is de hoofdelijke stemming over het voorstel van decreet van de heren Lachaert, De Gucht en Sannen houdende wijziging van artikel 48 van het Wetboek der Successierechten inzake in partneriaat samenwonenden.

Begin van de stemming.

Heeft iedereen gestemd ? *(Ja)*

Einde van de stemverrichtingen.

Ziehier het resultaat :

114 leden hebben aan de stemming deelgenomen ;  
40 leden hebben ja geantwoord ;  
3 leden hebben zich onthouden ;  
71 leden hebben neen geantwoord.

JA hebben geantwoord :

Avontroodt Yolande  
Beysen Ward  
Bogaert Jean-Marie  
Bril Louis  
Browaeyts Jozef  
Ceysens Patricia  
Cordeel Marc  
De Groot Etienne  
De Gucht Karel  
De Maght-Aelbrecht Anny  
Demeulenaere Julien  
Denys André  
Deswaene Roland  
Devolder Jacques  
Dua Vera

**Voorzitter**

Feytons Freddy  
 Gabriels Jaak  
 Geysels Jos  
 Keulen Marino  
 Lachaert Patrick  
 Lauwers Herman  
 Malcorps Johan  
 Platteau Stefaan  
 Ramoudt Didier  
 Sannen Ludo  
 Sauwens Johan  
 Stassen Jos  
 Van Aperen Arnold  
 Van Den Heuvel Ria  
 Van Dijck Kris  
 Van Eyken Christian  
 Van Grembergen Paul  
 Van Lindt Sonja  
 Van Mechelen Dirk  
 Van Vaerenbergh Etienne  
 Vandenbroeke Chris  
 Vanderpoorten Marleen  
 Verlinden Mandus  
 Vermeiren Francis  
 Verwimp-Sillis Cecile

NEEN hebben geantwoord :

Beerden Georges  
 Bossuyt Gilbert  
 Candries Herman  
 Cannaerts Leo  
 Cardoen Georges  
 Caubergs Jan  
 Coens Joachim  
 Creyelman Frank  
 De Loor Herman  
 De Meyer Jos  
 De Reuse Herman  
 De Ridder Peter  
 De Roo Johan  
 De Schamphelaere Mia  
 De Vilder Freddy  
 Decaluwé Carl  
 Delcroix Leo  
 Deprez Paul  
 Desmet Peter  
 Dewinter Filip  
 Dielens Fred  
 Dillen Marijke  
 Doomst Michel  
 Dumez Paul  
 Goos Johnny  
 Heeren Veerle  
 Hostekint Patrick

Huybrechts Pieter  
 Kenzeler André  
 Lindekens Kathy  
 Lisabeth Carlos  
 Logist Marcel  
 Maes Jacky  
 Marsoul Hugo  
 Matthijs Erik  
 Maximus Lydia  
 Merckx-Van Goey Trees  
 Olivier Marc  
 Penris Jan  
 Quintelier Leonard  
 Sarens Freddy  
 Schuermans Eddy  
 Sleeckx Jef  
 Stevaert Steve  
 Strackx Felix  
 Suykerbuyk Herman  
 Swinnen René  
 Taylor John  
 Timmermans Jacques  
 Tobback Bruno  
 Tyberghien-Vandenbussche Maria  
 Van Cleuvenbergen Riet  
 Van der Poorten Mark  
 Van Hauthem Joris  
 Van Hecke Mieke  
 Van Looy Jef  
 Van Nieuwenborgh Gracienne  
 Van Nieuwenhuysen Luk  
 Van Nieuwerkerke André  
 Van Overmeire Karim  
 Van Peel Marc  
 Van Rompaey Hugo  
 Van Wallendael Tuur  
 Vandendriessche Bart  
 Vanleenhove Gilbert  
 Vanvelthoven Peter  
 Verougstraete Christian  
 Verrijken Emiel  
 Voorhamme Robert  
 Weyts Johan  
 Wymeersch Frans

Zich ONTHOUDEN hebben :

Becq Sonja  
 De Batselier Norbert  
 Swennen Guy

Het voorstel van decreet is niet aangenomen.

Redenen voor onthouding ?

Mevrouw Becq heeft het woord.

**Mevrouw Sonja Becq** : Ik wil mijn onthouding motiveren. Ik heb me namens de CVP-fractie onthouden om twee redenen. Enerzijds gingen we niet akkoord met de inhoud van het voorstel, zoals het nu ter stemming voorligt.

Anderzijds zijn we van oordeel dat een oplossing voor de problematiek van de samenwoners een inpassing in een globaal debat vereist. Ik geef toe dat het tijd heeft gevraagd om daartoe te komen, ook omwille van het belang dat we hechten aan de interne democratie.

Ik zal niet ontkennen dat de dubbele druk die uitging van het neerliggende voorstel met een wisselmeerderheid en van de niet-gevraagde reflectietijd, die ons door de tweede lezing werd opgelegd, heeft bijgedragen tot de formulering van een CVP-standpunt. Ik denk niet dat het oneervol is om dat te zeggen. Het akkoord dat tussen CVP en SP is gesloten over een federale regeling en het nieuw geformuleerde voorstel inzake successierechten is goed onderbouwd, gedragen en gesteund door onze fractieleden. We nodigen iedereen uit om het nieuwe voorstel, wanneer het wordt besproken, op de inhoud te beoordelen.

**De voorzitter** : De heer Swennen heeft het woord.

**De heer Guy Swennen** : Mijnheer de voorzitter, collega's, ik heb me onthouden om duidelijk te maken dat ik achter de idee van de gelijkheid blijf staan. Het is mijn diepe overtuiging dat het akkoord, waarover ik het had, een enorme stap vooruit betekent in de strijd tegen veel discriminaties in de decreet- en wetgeving van dit land.

**De voorzitter** : Ik wil mijn onthouding eveneens motiveren. Over dit punt hebben we heel wat parlementair werk verricht en we zijn daar vrij ver mee gevorderd. Aan de andere kant heeft er zich dankzij dit parlementair initiatief een maatschappelijke discussie onsponnen, die meer dan ooit een snelle vooruitgang heeft bewerkstelligd, ook met het nieuwe voorstel. Vandaar mijn onthouding.

---

**VOORSTEL VAN DECREET van de heer Guy Swennen en mevrouw Sonja Becq houdende regeling van de successierechten tussen samenwonenden**

– 694 (1996-1997) – Nr. 1

**Voorstel tot het verlenen van voorrang in commissie**

**De voorzitter** : Dames en heren, met toepassing van artikel 44 van het Reglement heeft de heer De Roo gisteren bij motie van orde voorgesteld om het voorstel van decreet van de heer Swennen en mevrouw Becq houdende regeling van de successierechten tussen samenwonenden voorrang te verlenen in commissie.

Aan de orde is de hoofdelijke stemming over het voorstel tot het verlenen van voorrang in commissie ?

Begin van de stemming.

Heeft iedereen gestemd ? (*Ja*)

Einde van de stemverrichtingen.

Ziehier het resultaat :

120 leden hebben aan de stemming deelgenomen ;  
63 leden hebben ja geantwoord ;  
1 lid heeft zich onthouden ;  
56 leden hebben neen geantwoord.

JA hebben geantwoord :

Becq Sonja  
Beerden Georges  
Bossuyt Gilbert  
Candries Herman  
Cannaerts Leo  
Cardoen Georges  
Coens Joachim  
De Batselier Norbert  
De Loor Herman  
De Meyer Jos  
De Ridder Peter  
De Roo Johan  
De Schamphelaere Mia  
De Vilder Freddy  
Decaluwé Carl  
Delcroix Leo  
Deprez Paul  
Desmet Peter  
Dielens Fred  
Doomst Michel  
Dumez Paul  
Goos Johnny  
Grouwels Brigitte  
Heeren Veerle  
Hostekint Patrick  
Kenzeler André  
Lindekens Kathy

**Voorzitter**

Lisabeth Carlos  
 Logist Marcel  
 Maes Jacky  
 Marsoul Hugo  
 Matthijs Erik  
 Maximus Lydia  
 Merckx-Van Goey Trees  
 Olivier Marc  
 Quintelier Leonard  
 Sarens Freddy  
 Schuermans Eddy  
 Sleenckx Jef  
 Stevaert Steve  
 Suykerbuyk Herman  
 Swennen Guy  
 Swinnen René  
 Taylor John  
 Timmermans Jacques  
 Tobback Bruno  
 Tyberghien-Vandenbussche Maria  
 Van Cleuvenbergen Riet  
 Van der Poorten Mark  
 Van Hecke Mieke  
 Van Looy Jef  
 Van Nieuwenborgh Gracienne  
 Van Nieuwkerke André  
 Van Peel Marc  
 Van Rompaey Hugo  
 Van Wallendael Tuur  
 Vandenbossche Walter  
 Vandenbussche Michiel  
 Vandendriessche Bart  
 Vanleenhove Gilbert  
 Vanvelthoven Peter  
 Voorhamme Robert  
 Weyts Johan

NEEN hebben geantwoord :

Avontroodt Yolande  
 Beysen Ward  
 Bogaert Jean-Marie  
 Bril Louis  
 Browaeyts Jozef  
 Ceysens Patricia  
 Cordeel Marc  
 Creyelman Frank  
 De Groot Etienne  
 De Gucht Karel  
 De Maght-Aelbrecht Anny  
 De Reuse Herman  
 Demeulenaere Julien  
 Denys André  
 Deswaene Roland  
 Devolder Jacques

Dewinter Filip  
 Dillen Marijke  
 Dua Vera  
 Feytons Freddy  
 Gabriels Jaak  
 Geysels Jos  
 Huybrechts Pieter  
 Keulen Marino  
 Lachaert Patrick  
 Lauwers Herman  
 Laverge Jacques  
 Lootens-Stael Dominiek  
 Malcorps Johan  
 Penris Jan  
 Platteau Stefaan  
 Ramoudt Didier  
 Sannen Ludo  
 Sauwens Johan  
 Stassen Jos  
 Strackx Felix  
 Van Aperen Arnold  
 Van Den Heuvel Ria  
 Van Dijk Kris  
 Van Eyken Christian  
 Van Grembergen Paul  
 Van Hauthem Joris  
 Van Lindt Sonja  
 Van Mechelen Dirk  
 Van Nieuwenhuysen Luk  
 Van Overmeire Karim  
 Van Vaerenbergh Etienne  
 Van Wallegem Roeland  
 Vandenbroeke Chris  
 Vanderpoorten Marleen  
 Verlinden Mandus  
 Vermeiren Francis  
 Verougstraete Christian  
 Verrijken Emiel  
 Verwimp-Sillis Cecile  
 Wymeersch Frans

Zich ONTHOUDEN heeft :

Caubergs Jan

Het voorstel tot het verlenen van voorrang in commissie is aangenomen. De commissie voor Financiën en Begroting zal het voorstel van decreet van de heer Swennen en mevrouw Becq houdende regeling van de successierechten tussen samenwonenden bij voorrang behandelen.

**MOTIE VAN ORDE**

**De voorzitter** : Dames en heren, met toepassing van artikel 44 van het Reglement heeft de heer Dewinter bij motie van orde het woord gevraagd.

De heer Dewinter heeft het woord.

**De heer Filip Dewinter** : Mijnheer de voorzitter, collega's, het Vlaams Blok zal vandaag niet verder deelnemen aan de stemmingen, ook al staan er een aantal stemmingen omtrent voorstellen van onze fractie aan de agenda. Wij zullen zo dadelijk de zaal verlaten uit protest tegen en verontwaardiging over de feiten die gisteren in Gent hebben plaatsgevonden.

Er werd brand gesticht in één van de partijlokalen van onze partij. Op dat moment waren zes personen in het pand aanwezig. Eén persoon werd gewond en één zwaar gewond. Deze zes personen zijn aan de dood ontsnapt door het snelle handelen van de brandweerlui.

Onze beslissing niet deel te nemen aan de stemmingen is niet gericht tegen het parlement, een fractie of een parlamentslid. Onze fractie wil enkel iedereen vragen zich te bezinnen over wat is gebeurd. We vragen iedereen, tot welke politieke partij of politieke gezindheid hij ook behoort, duidelijk in woord en geschrift afstand te nemen van dit soort praktijken.

Geweld en het gebruik ervan, en we zijn daar zeer duidelijk over, kan nooit ofte nimmer als middel aanvaard worden. Het valt onze fractie niettemin op dat noch bij enige politieke partij, noch bij de media of de publieke opinie er sprake is van uitgesproken verontwaardiging. We vragen ons af of dit ook het geval zou zijn geweest indien het niet ging over een lokaal van het Vlaams Blok.

Men neemt blijkbaar stilzwijgend akte van de feiten en gaat over tot de orde van de dag. Onze fractie kan en zal zich in ieder geval niet bij deze gang van zaken neerleggen. Sommigen hebben in het verleden opgeroepen om het Vlaams Blok met alle middelen te bestrijden. Sommigen hebben die oproep gisteren blijkbaar letterlijk genomen, met als gevolg dat er net geen doden zijn gevallen.

Het wordt tijd dat iedereen zijn verantwoordelijkheid opneemt. Het cordon sanitaire rond het Vlaams Blok kan onmogelijk betekenen dat men door zijn of haar stilzwijgen bepaalde terreurdaden goedkeurt ; dat men door zijn of haar stilzwijgen moordaanslagen openlijk goedkeurt ; dat men door

zijn of haar stilzwijgen het feit goedkeurt dat mensenlevens worden bedreigd en huizen in brand worden gestoken.

Ik doe dan ook een beroep op het gezond verstand en op de redelijkheid van iedereen om publiekelijk deze laffe aanslag te veroordelen en alle democratische middelen aan te wenden om dergelijke feiten in de toekomst te vermijden. Ik hoop op enig begrip voor onze houding.

**De voorzitter** : Mijnheer Dewinter, ik ben het met u eens, ook in dit geval zelfs. Geweld is geen middel in een democratische politiek. Ik ben het met u eens dat men antidemocratische strekkingen ook kan bestrijden met democratische middelen. Toch moet men ook opletten dat geweld en opruiende taal geen ongeoorloofde dingen uitlokken. *(De VB-fractie verlaat het halfroond)*

Het incident is gesloten.

**ONTWERP VAN DECREET tot wijziging van het decreet van 29 mei 1984 houdende oprichting van de instelling Kind en Gezin – 635 (1996-1997) – Nrs. 1 en 2**

**Hoofdelijke stemming**

**De voorzitter** : Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet tot wijziging van het decreet van 29 mei 1984 houdende oprichting van de instelling Kind en Gezin.

Begin van de stemming.

Heeft iedereen gestemd ? *(Ja)*

Einde van de stemverrichtingen.

Ziehier het resultaat :

105 leden hebben aan de stemming deelgenomen ;  
62 leden hebben ja geantwoord ;  
43 leden hebben zich onthouden.

JA hebben geantwoord :

Becq Sonja  
Beerden Georges  
Bossuyt Gilbert

**Voorzitter**

Candries Herman  
 Cannaerts Leo  
 Cardoen Georges  
 Coens Joachim  
 De Batselier Norbert  
 De Loor Herman  
 De Meyer Jos  
 De Ridder Peter  
 De Roo Johan  
 De Schamphelaere Mia  
 De Vilder Freddy  
 Decaluwé Carl  
 Delcroix Leo  
 Deprez Paul  
 Desmet Peter  
 Dielens Fred  
 Doomst Michel  
 Dumez Paul  
 Goos Johnny  
 Grouwels Brigitte  
 Heeren Veerle  
 Hostekint Patrick  
 Kenzeler André  
 Lindekens Kathy  
 Lisabeth Carlos  
 Logist Marcel  
 Maes Jacky  
 Marsoul Hugo  
 Matthijs Erik  
 Maximus Lydia  
 Merckx-Van Goey Trees  
 Olivier Marc  
 Quintelier Leonard  
 Sarens Freddy  
 Schuermans Eddy  
 Sleeckx Jef  
 Stevaert Steve  
 Suykerbuyk Herman  
 Swennen Guy  
 Swinnen René  
 Taylor John  
 Timmermans Jacques  
 Tobback Bruno  
 Van Cleuvenbergen Riet  
 Van der Poorten Mark  
 Van Hecke Mieke  
 Van Looy Jef  
 Van Nieuwenborgh Gracienne  
 Van Nieuwerkerke André  
 Van Peel Marc  
 Van Rompaey Hugo  
 Van Wallendael Tuur  
 Vandenbossche Walter  
 Vandenbussche Michiel  
 Vandendriessche Bart

Vanleenhove Gilbert  
 Vanvelthoven Peter  
 Voorhamme Robert  
 Weyts Johan

Zich ONTHOUDEN hebben :

Avontroodt Yolande  
 Beysen Ward  
 Bogaert Jean-Marie  
 Bril Louis  
 Browaeyts Jozef  
 Caubergs Jan  
 Ceysens Patricia  
 Cordeel Marc  
 De Groot Etienne  
 De Gucht Karel  
 De Maght-Aelbrecht Anny  
 Demeulenaere Julien  
 Denys André  
 Deswaene Roland  
 Devolder Jacques  
 Dua Vera  
 Feytons Freddy  
 Gabriels Jaak  
 Geysels Jos  
 Keulen Marino  
 Lachaert Patrick  
 Lauwers Herman  
 Laverge Jacques  
 Malcorps Johan  
 Platteau Stefaan  
 Ramoudt Didier  
 Sannen Ludo  
 Sauwens Johan  
 Stassen Jos  
 Strackx Felix  
 Van Aperen Arnold  
 Van Den Heuvel Ria  
 Van Dijck Kris  
 Van Eyken Christian  
 Van Grembergen Paul  
 Van Lindt Sonja  
 Van Mechelen Dirk  
 Van Vaerenbergh Etienne  
 Vandenbroeke Chris  
 Vanderpoorten Marleen  
 Verlinden Mandus  
 Vermeiren Francis  
 Verwimp-Sillis Cecile

Dientengevolge neemt het parlement het ontwerp van decreet aan. Het zal aan de Vlaamse regering ter bekrachtiging worden overgezonden.

**VOORSTEL VAN DECREET van mevrouw Mieke Van Hecke c.s. houdende wijziging van het decreet van 19 april 1995 houdende een subsidieregeling voor instellingen voor volksoontwikkeling – 596 (1996-1997) – Nrs. 1 tot 3**

**Hoofdelijke stemming**

**De voorzitter** : Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over het voorstel van decreet van mevrouw Van Hecke c.s. houdende wijziging van het decreet van 19 april 1995 houdende een subsidieregeling voor instellingen voor volksoontwikkeling.

Begin van de stemming.

Heeft iedereen gestemd ? (*Ja*)

Einde van de stemverrichtingen.

Zie hier het resultaat :

105 leden hebben aan de stemming deelgenomen ;  
105 leden hebben ja geantwoord.

JA hebben geantwoord :

Avontroodt Yolande  
Becq Sonja  
Beerden Georges  
Beysen Ward  
Bogaert Jean-Marie  
Bossuyt Gilbert  
Bril Louis  
Browaeyts Jozef  
Candries Herman  
Cannaerts Leo  
Cardoen Georges  
Caubergs Jan  
Ceysens Patricia  
Coens Joachim  
Cordeel Marc  
De Batselier Norbert  
De Groot Etienne  
De Gucht Karel  
De Loor Herman  
De Maght-Aelbrecht Anny  
De Meyer Jos  
De Ridder Peter  
De Roo Johan  
De Schamphelaere Mia  
De Vilder Freddy  
Decaluwé Carl  
Delcroix Leo  
Demeulenaere Julien  
Denys André

Deprez Paul  
Desmet Peter  
Deswaene Roland  
Devolder Jacques  
Dielens Fred  
Doomst Michel  
Dua Vera  
Dumez Paul  
Feytons Freddy  
Gabriels Jaak  
Geysels Jos  
Goos Johnny  
Grouwels Brigitte  
Heeren Veerle  
Hostekint Patrick  
Kenzeler André  
Keulen Marino  
Lachaert Patrick  
Lauwers Herman  
Laverge Jacques  
Lindekens Kathy  
Lisabeth Carlos  
Logist Marcel  
Maes Jacky  
Malcorps Johan  
Marsoul Hugo  
Matthijs Erik  
Maximus Lydia  
Merckx-Van Goey Trees  
Olivier Marc  
Platteau Stefaan  
Quintelier Leonard  
Ramoudt Didier  
Sannen Ludo  
Sarens Freddy  
Sauwens Johan  
Schuermans Eddy  
Sleeckx Jef  
Stassen Jos  
Stevaert Steve  
Suykerbuyk Herman  
Swennen Guy  
Swinnen René  
Taylor John  
Timmermans Jacques  
Tobback Bruno  
Tyberghien-Vandenbussche Maria  
Van Aperen Arnold  
Van Cleuvenbergen Riet  
Van Den Heuvel Ria  
Van der Poorten Mark  
Van Dijck Kris  
Van Eyken Christian  
Van Grembergen Paul  
Van Hecke Mieke  
Van Lindt Sonja  
Van Looy Jef

**Voorzitter**

Van Mechelen Dirk  
 Van Nieuwenborgh Gracienne  
 Van Nieuwerkerke André  
 Van Peel Marc  
 Van Rompaey Hugo  
 Van Vaerenbergh Etienne  
 Van Wallendael Tuur  
 Vandenbossche Walter  
 Vandenbroeke Chris  
 Vandenbussche Michiel  
 Vandendriessche Bart  
 Vanderpoorten Marleen  
 Vanleenhove Gilbert  
 Vanvelthoven Peter  
 Verlinden Mandus  
 Vermeiren Francis  
 Verwimp-Sillis Cecile  
 Voorhamme Robert  
 Weyts Johan

Dientengevolge neemt het parlement het voorstel van decreet aan. Het zal aan de Vlaamse regering ter bekrachtiging worden overgezonden.

---

**VOORSTEL VAN RESOLUTIE van mevrouw Cecile Verwimp-Sillis c.s. betreffende het stimuleren van het overheids personeel in ruime zin om meer gebruik te maken van de fiets voor het woon-werkverkeer**  
 – 124 (1995-1996) – Nrs. 1 tot 4

**Hoofdelijke stemming**

**De voorzitter** : Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over het voorstel van resolutie van mevrouw Verwimp-Sillis c.s. betreffende het stimuleren van het overheids personeel in ruime zin om meer gebruik te maken van de fiets voor het woon-werkverkeer.

Begin van de stemming.

Heeft iedereen gestemd ? (*Ja*)

Einde van de stemverrichtingen.

Ziehier het resultaat voor wat betreft de aangelegenheden bedoeld in artikel 39 van de Grondwet :

102 leden hebben aan de stemming deelgenomen ;  
 102 leden hebben ja geantwoord.

Ziehier het resultaat voor wat betreft de aangelegenheden bedoeld in de artikelen 127 tot 129 van de Grondwet :

105 leden hebben aan de stemming deelgenomen ;  
 105 leden hebben ja geantwoord.

JA hebben geantwoord :

Avontroodt Yolande  
 Becq Sonja  
 Beerden Georges  
 Beysen Ward  
 Bogaert Jean-Marie  
 Bossuyt Gilbert  
 Bril Louis  
 Browaeyts Jozef  
 Candries Herman  
 Cannaerts Leo  
 Cardoen Georges  
 Caubergs Jan  
 Ceysens Patricia  
 Coens Joachim  
 Cordeel Marc  
 De Batselier Norbert  
 De Groot Etienne  
 De Gucht Karel  
 De Loor Herman  
 De Maght-Aelbrecht Anny  
 De Meyer Jos  
 De Ridder Peter  
 De Roo Johan  
 De Schamphelaere Mia  
 De Vilder Freddy  
 Decaluwé Carl  
 Delcroix Leo  
 Demeulenaere Julien  
 Denys André  
 Deprez Paul  
 Desmet Peter  
 Deswaene Roland  
 Devolder Jacques  
 Dielens Fred  
 Doomst Michel  
 Dua Vera  
 Dumez Paul  
 Feytons Freddy  
 Gabriels Jaak  
 Geysels Jos  
 Goos Johnny  
 Grouwels Brigitte  
 Heeren Veerle  
 Hostekint Patrick  
 Kenzeler André



**Voorzitter**

Keulen Marino  
 Lachaert Patrick  
 Lauwers Herman  
 Laverge Jacques  
 Lindekens Kathy  
 Lisabeth Carlos  
 Logist Marcel  
 Maes Jacky  
 Malcorps Johan  
 Marsoul Hugo  
 Matthijs Erik  
 Maximus Lydia  
 Merckx-Van Goey Trees  
 Olivier Marc  
 Platteau Stefaan  
 Quintelier Leonard  
 Ramoudt Didier  
 Sannen Ludo  
 Sarens Freddy  
 Sauwens Johan  
 Schuermans Eddy  
 Sleeckx Jef  
 Stassen Jos  
 Stevaert Steve  
 Suykerbuyk Herman  
 Swennen Guy  
 Swinnen René  
 Taylor John  
 Timmermans Jacques  
 Tobback Bruno  
 Tyberghien-Vandenbussche Maria  
 Van Aperen Arnold  
 Van Cleuvenbergen Riet  
 Van Den Heuvel Ria  
 Van der Poorten Mark  
 Van Dijck Kris  
 Van Eyken Christian  
 Van Grembergen Paul  
 Van Hecke Mieke  
 Van Lindt Sonja  
 Van Looy Jef  
 Van Mechelen Dirk  
 Van Nieuwenborgh Gracienne  
 Van Nieuwerkerke André  
 Van Peel Marc  
 Van Rompaey Hugo  
 Van Vaerenbergh Etienne  
 Van Wallendael Tuur  
 Vandenbossche Walter  
 Vandenbroeke Chris  
 Vandenbussche Michiel  
 Vandendriessche Bart  
 Vanderpoorten Marleen  
 Vanleenhove Gilbert  
 Vanvelthoven Peter

Verlinden Mandus  
 Vermeiren Francis  
 Verwimp-Sillis Cecile  
 Voorhamme Robert  
 Weyts Johan

Dientengevolge neemt het parlement het voorstel van resolutie aan. De resolutie zal aan de Vlaamse regering worden overgezonden.

---

**MOTIE van de heren Frans Wymeersch en Filip Dewinter tot uitoefening van het recht van onderzoek over de afhandeling van de faillissementen Boelwerf en Boelwerf Vlaanderen, de besteding van overheidsmiddelen in deze bedrijven en de toekenning en besteding van de scheepskredieten – 680 (1996-1997) – Nr. 1**

**Hoofdelijke stemming**

**De voorzitter** : Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over de motie van de heren Wymeersch en Dewinter tot uitoefening van het recht van onderzoek over de afhandeling van de faillissementen Boelwerf en Boelwerf Vlaanderen, de besteding van overheidsmiddelen in deze bedrijven en de toekenning en besteding van de scheepskredieten.

Begin van de stemming.

Heeft iedereen gestemd ? (*Ja*)

Einde van de stemverrichtingen.

Ziehier het resultaat :

102 leden hebben aan de stemming deelgenomen ;  
 42 leden hebben zich onthouden ;  
 60 leden hebben neen geantwoord.

NEEN hebben geantwoord :

Becq Sonja  
 Beerden Georges  
 Bossuyt Gilbert  
 Candries Herman  
 Cannaerts Leo  
 Cardoen Georges  
 Coens Joachim  
 De Batselier Norbert  
 De Loor Herman

**Voorzitter**

De Meyer Jos  
 De Ridder Peter  
 De Roo Johan  
 De Schamphelaere Mia  
 De Vilder Freddy  
 Decaluwé Carl  
 Delcroix Leo  
 Deprez Paul  
 Desmet Peter  
 Dielens Fred  
 Doomst Michel  
 Dumez Paul  
 Goos Johnny  
 Heeren Veerle  
 Hostekint Patrick  
 Kenzeler André  
 Lindekens Kathy  
 Lisabeth Carlos  
 Logist Marcel  
 Maes Jacky  
 Marsoul Hugo  
 Matthijs Erik  
 Maximus Lydia  
 Merckx-Van Goey Trees  
 Olivier Marc  
 Quintelier Leonard  
 Sarens Freddy  
 Schuermans Eddy  
 Sleenckx Jef  
 Stevaert Steve  
 Suykerbuyk Herman  
 Swennen Guy  
 Swinnen René  
 Taylor John  
 Timmermans Jacques  
 Tobback Bruno  
 Tyberghien-Vandenbussche Maria  
 Van Cleuvenbergen Riet  
 Van der Poorten Mark  
 Van Hecke Mieke  
 Van Looy Jef  
 Van Nieuwenborgh Gracienne  
 Van Nieuwerkerke André  
 Van Peel Marc  
 Van Rompaey Hugo  
 Van Wallendael Tuur  
 Vandendriessche Bart  
 Vanleenhove Gilbert  
 Vanvelthoven Peter  
 Voorhamme Robert  
 Weyts Johan

Zich ONTHOUDEN hebben :

Avontroodt Yolande  
 Beysen Ward  
 Bogaert Jean-Marie  
 Bril Louis  
 Browaeyts Jozef  
 Caubergs Jan  
 Ceysens Patricia  
 Cordeel Marc  
 De Groot Etienne  
 De Gucht Karel  
 De Maght-Aelbrecht Anny  
 Demeulenaere Julien  
 Denys André  
 Deswaene Roland  
 Devolder Jacques  
 Dua Vera  
 Feytons Freddy  
 Gabriels Jaak  
 Geysels Jos  
 Keulen Marino  
 Lachaert Patrick  
 Lauwers Herman  
 Laverge Jacques  
 Malcorps Johan  
 Platteau Stefaan  
 Ramoudt Didier  
 Sannen Ludo  
 Sauwens Johan  
 Stassen Jos  
 Van Aperen Arnold  
 Van Den Heuvel Ria  
 Van Dijck Kris  
 Van Eyken Christian  
 Van Grembergen Paul  
 Van Lindt Sonja  
 Van Mechelen Dirk  
 Van Vaerenbergh Etienne  
 Vandenbroeke Chris  
 Vanderpoorten Marleen  
 Verlinden Mandus  
 Vermeiren Francis  
 Verwimp-Sillis Cecile

Dientengevolge neemt het parlement de motie niet aan.

---

**MET REDENEN OMKLEDE MOTIE van de heren André Denys en Jean-Marie Bogaert tot besluit van de op 27 mei 1997 door de heren Jean-Marie Bogaert, Filip Dewinter, André Denys en**

**Jos Geysels gehouden interpellaties tot de heer Luc Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Wetenschap en Technologie, over het standpunt van de Vlaamse regering met betrekking tot een lastenverlaging voor de bedrijven**  
– 678 (1996-1997) – Nr. 1

### Hoofdelijke stemming

**De voorzitter** : Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over de met redenen omklede motie van de heren Denys en Bogaert tot besluit van de op 27 mei 1997 door de heren Bogaert, Dewinter, Denys en Geysels gehouden interpellaties tot de heer Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Wetenschap en Technologie, over het standpunt van de Vlaamse regering met betrekking tot een lastenverlaging voor de bedrijven.

De heer Denys heeft het woord.

**De heer André Denys** : Mijnheer de voorzitter, collega's, het is jammer dat de minister-president hier niet aanwezig is. Hij heeft zich laten verontschuldigen omdat hij naar het buitenland is vertrokken.

Dit is vooral spijtig omdat deze motie werd ingediend naar aanleiding van het dispuut dat was ontstaan tussen de eerste en de tweede man van de regering, met name minister-president Van den Brande en minister Van den Bossche. Het ging over de interpretatie van het aspect lastenverlaging als instrument voor meer tewerkstelling. Beiden verwijzen naar de resolutie van het tewerkstellingsdebat. Daar staat het principe in van de lastenverlaging van de arbeidskosten. Wat er echter niet instaat, is de omvang daarvan, die precies het dispuut tussen de regeringspartners uitmaakt.

De minister-president heeft duidelijk gezegd dat het budget voor 1998 in een substantieel bedrag moet voorzien, om zo een herkenbare maatregel in het leven te roepen die moet leiden tot minder lasten op arbeid. Minister Van den Bossche heeft dat onmiddellijk tegengesproken en ontkend.

Met onze motie willen wij de minister-president wel steunen. We pleiten ervoor om in de begroting voor 1998 een substantieel bedrag vrij te maken voor loonlastenverlaging. Ik stel vast dat de VLD vandaag de enige fractie is in dit parlement die terzake de woorden van de minister-president au sérieux neemt.

Als de CVP-fractie straks zou verwijzen naar de algemene resolutie die is gestemd tijdens het tewerkstellingsdebat, dan is het duidelijk dat ze de minister-president op dat vlak niet meer steunt. Door middel van onze motie vragen we duidelijkheid. We vinden dat Vlaanderen hoe dan ook binnen het eigen budget in aanzienlijke middelen moet voorzien voor loonlastenverlaging. (*Applaus bij de VLD*)

**De voorzitter** : De heer Schuermans heeft het woord.

**De heer Eddy Schuermans** (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, geachte collega's, uiteraard is de CVP-fractie voorstander van lastenverlagingen voor ondernemingen en van het stimuleren van sociaal overleg op dat vlak. Dat is zeker het geval als zou blijken dat dit op het federale vlak niet mogelijk zou zijn. We steunen in dit verband de antwoorden van de minister-president die hij namens de regering heeft gegeven op de recente interpellaties in dit halfroond.

Het Vlaams Parlement heeft op dit vlak trouwens recent een niet mis te verstaan signaal gegeven. De heer Denys heeft daarop gealludeerd. Op 30 maart hebben we een resolutie aangenomen naar aanleiding van een uitgebreid werkgelegenheidsdebat. Mijnheer Denys, die resolutie werd ook door uw fractiegenoot, de heer De Gucht, onderschreven. Hij heeft overigens aan de redactie van de tekst meegewerkt. In die tekst wordt duidelijk gezegd dat er een lastenverlaging voor de bedrijven moet komen, en dat daarvan sporen bij de opmaak van de begroting voor 1998 moeten worden teruggevonden.

**De heer André Denys** : Als u me even toestaat, mijnheer de voorzitter : in zijn antwoord had de minister-president het niet over lastenverlagingen, maar over aanzienlijke, substantiële maatregelen die essentieel zijn om te slagen. Precies dat hebben we in onze resolutie verwoord. Als u nu zegt dat u het antwoord van de minister-president goedkeurt, dan kunt u niet anders dan onze resolutie goedkeuren. Die resolutie is immers een aanvulling bij de resolutie die is goedgekeurd na het tewerkstellingsdebat.

**De heer Eddy Schuermans** : De motie zoals ze nu voorligt, voegt niets toe aan wat eerder werd aangenomen, integendeel.

**De heer André Denys** : Er is toch een substantiële toevoeging.

**De heer Eddy Schuermans** : Ik zal mijn redenering afmaken. De motie is niet alleen overbodig omdat ze een gedeeltelijke herhaling is van wat een maand geleden is aangenomen. Bovendien is het een storend element omdat u zich eenzijdig toespitst op één belangrijke factor, namelijk de lastenverlaging. U gaat voorbij aan de brede discussie die we hebben gevoerd en waarbij de aandacht niet alleen op de lastenverlaging werd gevestigd, maar ook op andere aspecten als infrastructuur en opleiding.

De passage in de voorliggende motie over het sociaal overleg vinden we een zeer goede omschrijving. Dit zal u misschien verrassen : we stellen voor om die passage integraal op te nemen bij het opstellen van de krachtlijnen in de commissie voor Staatshervorming, waar over de werkgelegenheid wordt gesproken. Ik hoop dat dit voor uw fractie een aanknopingspunt is om terug aanwezig te zijn op die bijeenkomst. U voert een legestoelpolitiek op een moment dat de toekomst wordt voorbereid. We onderschrijven volledig het antwoord van de minister-president namens de Vlaamse regering op de interpellatie.

**De heer André Denys** : Dit is een deel van de deal : jullie hebben de SP gedwongen om het voorstel Swennen in te slikken, en dit slikken jullie zelf in.

**De heer Eddy Schuermans** : Mijnheer Denys, u blijft afwezig als op dit vlak werkelijk de toekomst wordt voorbereid. Wel, voorzover ik daar het recht toe heb, nodig ik u uit om die bespreking bij te wonen. Wij staan achter die passage om de toekomst voor te bereiden van sociaal overleg in de Vlaamse context, als zou blijken dat het in de federale context niet mogelijk is. (*Rumoer*)

Wat de lastenverlaging betreft, kan de formulering die we allen hebben onderschreven, niet duidelijker zijn dan ze nu voorligt. Ik wil ze nog even in herinnering brengen en citeer de tekst die ook uw fractie heeft goedgekeurd : een arbeidskostenverlaging is noodzakelijk, en het Vlaams Parlement draagt de regering op om binnen haar bevoegdheden en in overleg en samenwerking met de federale regering en de sociale partners initiatieven te nemen om aan deze aandachtspunten tegemoet te komen. Hiervan moet de eerste aanzet te vinden zijn in de begroting van 1998. Einde citaat.

Tot onze vreugde wordt daarop zelfs niet gewacht, en wordt reeds dit jaar een doorbraak voorbereid op het vlak van de lastenverlaging. Ik heb het hier over de Vlaminov-operatie, die thans door de Raad van State wordt onderzocht, maar waarvan wij

hopen dat het een duidelijk signaal is voor wie het goed meent met ondernemend Vlaanderen. (*Applaus bij de CVP*)

**De voorzitter** : De heer Bogaert heeft het woord.

**De heer Jean-Marie Bogaert** (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, dames en heren, eerst en vooral wil ik de heer Schuermans en de CVP bedanken voor hun steun voor het eerste luik van onze motie. Naar aanleiding van het debat van eind april had ik namens mijn fractie een gelijkaardige toevoeging gemaakt. U herinnert zich dat. Ik heb er zelfs een datum op gekleefd.

Nu staat er, en ik citeer : als dat op federaal niveau onmogelijk zou blijken te zijn. Einde citaat. In mijn oorspronkelijk voorstel stond er zelfs bij, ik citeer : indien dat onmogelijk zou blijken te zijn tegen 1 oktober 1997. Einde citaat. We hebben hier, om met zoveel mogelijk mensen achter dezelfde ideeën te kunnen staan, de datum nog even buiten beschouwing gelaten. Maar, mijnheer Schuermans, misschien kunt u zoals u daarnet aankondigde, overwegen toch weer een of andere datum in deze tekst in te voeren. Het vastleggen van een einddatum helpt natuurlijk bij de realisatie van een standpunt.

U zegt dat de motie die hier wordt besproken, eigenlijk overbodig is, daar ze herhaalt wat we hier de vorige maal reeds bij consensus hebben beslist. Maar ik twijfel aan die conclusie, een twijfel die louter is gebaseerd op de interpretatie die uitgeroemd regeringsleden blijkbaar hebben gegeven aan de goedgekeurde resolutie. Ook wat dat betreft, vond ik dat de consensustekst niet ver genoeg ging. Ik heb een voorstel ingediend dat verder ging. Alleen de consensustekst heeft het gehaald.

Over de begroting 1998 bevat de consensustekst alleen de vraag om een eerste aanzet te geven. Als die heel voorzichtige en heel vage omschrijving het een vice-minister-president van deze Vlaamse regering mogelijk maakt om te zeggen dat hij in de begroting 1998 geen mogelijkheid ziet om substantieel aan arbeidskostenverlaging te doen, en als die minister bovendien vindt dat hij mag verklaren dat dat niet eens een bevoegdheid van deze regering is, dan is dat wel een duidelijk signaal dat onze resolutie, die bij consensus was aanvaard, niet duidelijk genoeg was. De minister heeft blijkbaar niet begrepen dat dit Vlaams Parlement hoe dan ook wil dat de arbeidskosten voor privé-ondernemingen op korte termijn worden verlaagd. Desnoods willen we daar zelf de financiële verantwoordelijkheid voor opnemen. Dat is het enige wat we hiermee

## Bogaert

willen bereiken. Nog duidelijker dan eind april willen we aan de regering het signaal geven dat de arbeidskosten substantieel omlaag moeten met herkenbare bedragen in de begroting 1998.

Men vindt deze motie overbodig, maar wat verhindert ons om tweemaal hetzelfde te zeggen? Ik heb deze vergadering proberen te overtuigen van het feit dat we hier een stapje verder gaan in de verfijning en in de verduidelijking van onze boodschap van april. Als de regering ons de eerste maal niet begrepen heeft, moeten we de boodschap herhalen, in de hoop zo wel resultaat te boeken.

**De voorzitter** : De heer Schuermans heeft het woord.

**De heer Eddy Schuermans** : Ik wil reageren op de heer Bogaert die vraagt wat ons verhindert tweemaal hetzelfde te zeggen? Ik denk dat we dit parlement geen dienst bewijzen door in moties en resoluties om de haverklap hetzelfde te zeggen. We verliezen op die manier aan slagkracht. We vinden vandaag dat de resolutie nog altijd perfect overeind blijft en dat de minister-president heeft geantwoord namens zijn regering.

**De voorzitter** : De heer Voorhamme heeft het woord.

**De heer Robert Voorhamme** (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, collega's, er ligt nu een motie van het parlement voor. Het is geen tekst van de regering, en ik denk dat we dit dus ook als parlement inhoudelijk moeten beoordelen.

Net zoals de heer Schuermans wil ook ik toegeven dat dit in geen enkel opzicht verschilt van de intentie die dit parlement reeds met een zeer ruime meerderheid heeft uitgedrukt naar aanleiding van het werkgelegenheidsdebat.

Ofwel is de inhoud van wat we zeggen belangrijk, maar dan moeten we onszelf ook vertrouwen. Als we één keer iets hebben gezegd, moeten we het twee weken later niet nog eens herhalen. Ofwel is de inhoud niet belangrijk en zijn we voor de zoveelste keer spelletjes aan het spelen. Daar mogen we ons niet mee inlaten, zeker niet na alles wat we hier vandaag en gisteren hebben gezegd.

Het principe – en ik wil dit namens mijn fractie duidelijk zeggen – is dat een arbeidskostenverlaging noodzakelijk is. Trouwens – en daarin verschillen wij van mening met wat in deze motie voorligt

– een arbeidskostenverlaging is niet alleen noodzakelijk voor de privé-ondernemingen. Arbeidskostenverlaging zou ook goed uitkomen voor een aantal activiteiten in de social-profitsector. Dat vinden we in de voorliggende tekst niet in terug.

Wij hebben de resolutie die naar aanleiding van het werkgelegenheidsdebat is gestemd, uitdrukkelijk op dat punt ondersteund. Sindsdien heeft de regering gereageerd door de algemene principes over te nemen. Althans bij monde van minister-president Van den Brande die dit standpunt namens de hele regering heeft uitgebracht, heeft de regering de eisen, die in de werkgelegenheidsresolutie zijn geformuleerd, overgenomen en duidelijk gemaakt dat zij daar vanaf – en ik zeg duidelijk vanaf, niet voor – de begroting 1998 substantiële bijkomende middelen wil voor uittrekken.

Dit is het standpunt dat door minister-president Van den Brande namens de hele regering werd meegedeeld. Dit moet duidelijk worden gemaakt naar aanleiding van het opstellen en het voorstellen van de begroting 1998. Het gaat voor ons en ook voor de oppositie om meer dan het probleem van de lastenverlaging waarover we enkele weken geleden hebben gestemd. Het gaat eveneens over andere belangrijke initiatieven, soms met belangrijke begrotingsimplicaties. Ik wil herinneren aan wat we hebben gezegd over de infrastructuur; evenals over de informatie-economie en de aanpassing ervan aan het onderwijsbeleid. We hebben het ook gehad over het belang dat we hechten aan de activering van werkloosheidsuitkeringen en de rol van de Vlaamse Gemeenschap hierbij.

**De voorzitter** : De heer Bogaert heeft het woord.

**De heer Jean-Marie Bogaert** : Mijnheer Voorhamme, nu gaat u echt voorbij aan de aanleiding van deze motie. U moet het debat van 28 en 29 april niet overdoen. Deze motie werd door ons ingediend naar aanleiding van uitspraken van de regeringsleden. Nadat wij in consensus de resolutie in april hadden goedgekeurd, legden belangrijke regeringsleden, de minister-president en de minister vice-president tegenstrijdige verklaringen af over hun voornemen om een deel van de resolutie al dan niet uit te voeren. Deze motie gaat specifiek over de tegenstrijdigheid van die verklaringen en over de onderwerpen van de verklaringen, en alleen daarover.

**De heer Robert Voorhamme** : Mijnheer Bogaert, daarover gaat de motie niet. Met de beste wil van de wereld kan ik dit niet lezen in de motie. De minister-president heeft trouwens na uw interpellatie

**Voorhamme**

ties een standpunt namens de regering vertolkt. In die motie vind ik niets terug van wat u net hebt gezegd. Ik vind er alleen een herhaling in van standpunten die we allemaal samen hebben ingenomen naar aanleiding van het werkgelegenheidsdebat. Ik heb ook vastgesteld dat de minister-president namens de hele regering heeft gezegd – wat op zijn minst door de meerderheidsfracties is ondersteund – dat er vanaf 1998 in de begroting substantieel meer financiële ruimte zou moeten komen om te realiseren wat wij in onze werkgelegenheidsresolutie naar voren hebben gebracht.

**De heer Jean-Marie Bogaert** : Mijnheer Voorhamme, het ging specifiek over de verlaging van de arbeidskosten.

**De heer Robert Voorhamme** : Om nu in schijfjes moties te gaan goedkeuren over de verschillende onderdelen die ook terug te vinden zijn in onze resolutie over de werkgelegenheid, is een manoeuvre dat al te doorzichtig is. Die traditionele spelletjes worden door ons op hun werkelijke waarde getaxeerd. Ik zeg dus samen met de heer Schuermans dat we daarom deze motie niet zullen goedkeuren. We ondersteunen effectief het eerste lid in het kader van het debat in de commissie voor Staatshervorming, waar tot voor kort nog enige discussie was. (*Applaus bij de SP en de CVP*)

**De voorzitter** : De heer De Roo heeft het woord.

**De heer Johan De Roo** : Mijnheer de voorzitter, ik zou alleen ter overweging van iedereen in het parlement willen vragen om bij moties en resoluties niet in herhaling te vallen. Daar dienen wij onszelf niet mee. De waarde van de moties en de resoluties zal vergroten als er wat minder worden ingediend.

**De voorzitter** : Begin van de stemming.

Heeft iedereen gestemd ? (*Ja*)

Einde van de stemverrichtingen.

Ziehier het resultaat :

96 leden hebben aan de stemming deelgenomen ;  
31 leden hebben ja geantwoord ;  
7 leden hebben zich onthouden ;  
58 leden hebben neen geantwoord.

JA hebben geantwoord :

Avontroodt Yolande

Beysen Ward  
Bogaert Jean-Marie  
Bril Louis  
Browaeyts Jozef  
Ceysens Patricia  
Cordeel Marc  
De Groot Etienne  
De Gucht Karel  
De Maght-Aelbrecht Anny  
Demeulenaere Julien  
Denys André  
Deswaene Roland  
Feytons Freddy  
Gabriels Jaak  
Keulen Marino  
Lachaert Patrick  
Lauwers Herman  
Laverge Jacques  
Platteau Stefaan  
Ramoudt Didier  
Van Aperen Arnold  
Van Dijck Kris  
Van Grembergen Paul  
Van Lindt Sonja  
Van Mechelen Dirk  
Van Vaerenbergh Etienne  
Vandenbroeke Chris  
Vanderpoorten Marleen  
Verlinden Mandus  
Vermeiren Francis

NEEN hebben geantwoord :

Becq Sonja  
Beerden Georges  
Bossuyt Gilbert  
Candries Herman  
Cannaerts Leo  
Cardoen Georges  
Coens Joachim  
De Batselier Norbert  
De Loor Herman  
De Meyer Jos  
De Ridder Peter  
De Roo Johan  
De Schamphelaere Mia  
De Vilder Freddy  
Decaluwé Carl  
Delcroix Leo  
Deprez Paul  
Desmet Peter  
Dielens Fred  
Doomst Michel  
Dumez Paul  
Goos Johnny  
Heeren Veerle  
Hostekint Patrick

**Voorzitter**

Kenzeler André  
 Lindekens Kathy  
 Lisabeth Carlos  
 Logist Marcel  
 Maes Jacky  
 Marsoul Hugo  
 Matthijs Erik  
 Maximus Lydia  
 Merckx-Van Goey Trees  
 Olivier Marc  
 Quintelier Leonard  
 Sarens Freddy  
 Schuermans Eddy  
 Sleenckx Jef  
 Stevaert Steve  
 Suykerbuyk Herman  
 Swennen Guy  
 Swinnen René  
 Taylor John  
 Timmermans Jacques  
 Tobback Bruno  
 Van Cleuvenbergen Riet  
 Van der Poorten Mark  
 Van Hecke Mieke  
 Van Looy Jef  
 Van Nieuwenborgh Gracienne  
 Van Nieuwerkerke André  
 Van Rompaey Hugo  
 Van Wallendael Tuur  
 Vandendriessche Bart  
 Vanleenhove Gilbert  
 Vanvelthoven Peter  
 Voorhamme Robert  
 Weyts Johan

Zich ONTHOUDEN hebben :

Geysels Jos  
 Malcorps Johan  
 Sannen Ludo  
 Stassen Jos  
 Van Den Heuvel Ria  
 Van Eyken Christian  
 Verwimp-Sillis Cecile

Dientengevolge neemt het parlement de motie niet aan.

---

**MET REDENEN OMKLEDE MOTIE van mevrouw Cecile Verwimp-Sillis tot besluit van de**

**op 29 mei 1997 door mevrouw Cecile Verwimp-Sillis in commissie gehouden interpellatie tot de heer Luc Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Wetenschap en Technologie, over steun voor onderzoek naar het klonen van dieren en mensen en de informatie naar de bevolking toe inzake het biotechnologisch onderzoek**

– 682 (1996-1997) – Nr. 1

**Hoofdelijke stemming**

**De voorzitter :** Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over de met redenen omklede motie van mevrouw Verwimp-Sillis tot besluit van de op 29 mei 1997 door mevrouw Verwimp-Sillis in commissie gehouden interpellatie tot de heer Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Wetenschap en Technologie, over steun voor onderzoek naar het klonen van dieren en mensen en de informatie naar de bevolking toe inzake het biotechnologisch onderzoek.

Mevrouw Verwimp heeft het woord.

**Mevrouw Cecile Verwimp-Sillis (Op de tribune) :** Mijnheer de voorzitter, dames en heren, onze leefwereld – ik denk aan onze voeding, het milieu, de voortplanting – wordt nu al sterk beïnvloed door de biotechnologie. Dat zal zeker het geval zijn in de 21ste eeuw. Meer bepaald de genetische manipulatie en de nieuwste voortplantingstechnieken zullen op het voorplan treden. België en vooral Vlaanderen scoren zeer goed op dit terrein. Mede dankzij de kwaliteit van onze wetenschappers, maar ook dankzij de afwezigheid van regelgeving en ethisch debat. De biotechnologie in ons land steunt op gezond verstand van een consensus tussen wetenschappers. Je kan dit bezwaarlijk democratisch noemen.

**De voorzitter :** Mevrouw Verwimp, het is nu enkel de bedoeling dat u uw stemgedrag toelicht. Het gaat niet meer om de inhoud van de motie.

**Mevrouw Cecile Verwimp-Sillis :** Ik heb de motie zelf ingediend. Het is evident dat ik vóór de motie zal stemmen. Ik heb toch tien minuten spreektijd om de inhoud toe te lichten ?

De biotechnologie heeft zeer veel mogelijkheden, maar ook grenzen. Waar liggen die ? De meest recente ontwikkelingen in de sector gaan over het klonen van zoogdieren. Is dit de grens ? Velen vin-

## Verwimp-Sillis

den dat ze hiermee al overschreden is, maar wie oordeelt daarover ?

De volgende stap is uiteraard het klonen van mensen. Als zoogdieren kunnen worden gekloond, is het technisch perfect mogelijk mensen te klonen. Volgens de media wordt er volop aan gedacht, misschien wordt er zelfs al aan gewerkt. Waar dit toe kan leiden, is vrij hallucinant want de realiteit overtreft ver de fictie.

Ik citeer u een aantal titels van krantenartikels : Het eeuwige leven kost slechts 7 miljoen in De Standaard ; Bestel uw eigen kloon en Speelgoed in vlees en bloed in De Artsenkrant op een pagina over Internet ; of Saddam Hoessein, kloon of clown ? in Het Laatste Nieuws ; Geen boys from Brazil in het tijdschrift van het Europees Parlement.

De volgende stap is de gekloonde herder : dat komt uit het NRC-Handelsblad. Binnen twee jaar komt er een menselijke kloon, formuleert The Independent. Gelukkig is er ook ander nieuws. Dit stond gisteren in De Standaard : president Clinton wil verbod van vijf jaar op klonen van mensen.

Wie ervan uitgaat dat de kloon een perfecte kopie is en er zich één laat maken, wacht zeker een ontgoocheling. Genetisch kan de kloon identiek zijn, maar de erfelijke aanleg bepaalt hoogstens voor de helft de identiteit van een individu. De omgevingsfactoren en de opvoeding zijn zeker zo belangrijk. Ze zijn uiteraard verschillend voor de kloon en het origineel. Hoe de kloon zichzelf voelt om gemaakt te zijn als vervanger, als stand-by, is een probleem waarover nog maar weinig is nagedacht en geschreven. De cruciale vraag is of alles wat technisch mogelijk is, ook geoorloofd is. Of alles wat kan ook moet kunnen. In een aantal landen meent men van niet. Er is reeds wetgevend werk gebeurd om het klonen van mensen en hogere diersoorten te verbieden. In België staan we nergens.

De bio-ethische wetgeving is niet echt onze bevoegdheid. Toch hebben we terzake een zekere bevoegdheid. Vlaanderen verhoogt namelijk op vier jaar tijd zijn financiële injectie in het wetenschappelijk en technologisch onderzoek met 20 miljard frank. Een groot deel hiervan gaat naar de biotechnologie. De minister-president heeft ons gerustgesteld bij de interpellatie : het geld gaat niet naar studies over klonen van mensen en zoogdieren. Bij dezelfde gelegenheid heeft hij een gesprek beloofd in de commissie met het Vlaams Instituut

voor Biotechnologie, als aanvang van een eventueel parlementair debat.

Dit gesprek werd evenwel ook al beloofd op 27 november 1996 naar aanleiding van de actuele vraag over de transgene konijntjes. Moderne biotechnologie is een zeer explosief domein, een domein dat vooruit vliegt. We verrichten hier baanbrekend werk. We zullen dat baanbrekend werk ook in de toekomst blijven verrichten. Er is dus haast mee gemoeid. Daarom is er deze motie in afwachting van een grondig debat. Ik vraag om vanuit de Vlaamse overheid rechtstreeks noch onrechtstreeks steun te geven aan het wetenschappelijk en technologisch onderzoek naar het klonen van mensen en hogere diersoorten. Ik reken op uw steun. (*Applaus bij AGALEV*)

**De voorzitter** : De heer De Groot heeft het woord.

**De heer Etienne De Groot** : Ik weet niet of het de atmosfeer is, maar ik stel vast dat sommige collega's bij het praten over klonen, denken dat ze de clown moeten uithangen. Het is wel mogelijk dat bij deze problematiek een aantal collega's met getrokken messen tegenover elkaar staan. Het gaat over zeer belangrijke ethische problemen.

De problematiek die door mevrouw Verwimp met haar interpellatie werd aangekaart, verdient ruimschoots onze aandacht. De wetenschap holt immers voort met een HST-snelheid en de maatschappij blijft langer dan verantwoord aan de kant staan. Met haar motie wijst ze op de noodzaak van een parlementair debat over de problematiek van de biotechnologie in het algemeen en de genetische manipulatie en nieuwe voortplantingstechnieken in het bijzonder.

De minister-president heeft hierop geantwoord dat het opstellen van ethische decreetgeving niet tot de bevoegdheid van de Vlaamse regering behoort. Zelfs indien dit juist is en de materie slechts zijdelings tot onze bevoegdheden behoort, dan is een debat hier toch op zijn plaats. Ik durf te veronderstellen dat al degenen voor wie het Vlaams Parlement méér dan alleen maar een parlement in naam is, het hiermee eens zullen zijn.

De belangrijkheid van het onderwerp brengt met zich mee dat we hier grondig, omzichtig en passend in een pluralistische democratische samenleving moeten ageren. De wetenschappelijke en ethische gegevens over het onderwerp beslaan daarenboven een hele bibliotheek. Het voorwerp van het debat zal daarom duidelijk moeten worden omlijnd, wil men niet in oeverloze discussies vervallen. De



**De Groot**

VLD zal terzake voorstellen formuleren en hierover met de andere fracties overleg plegen.

Het is onze overtuiging dat het Vlaams Parlement hier een voortrekkersrol kan vervullen en een positieve bladzijde in de parlementaire geschiedenis kan schrijven. Toch zullen we ons bij de motie onthouden, omdat de vraag aan de regering in feite reeds de conclusie inhoudt van het debat dat nog moet volgen. Het klonen van genetisch materiaal van humane oorsprong wordt immers op dit ogenblik algemeen afgewezen. Ten aanzien van het klonen van vee is de houding echter helemaal niet dezelfde.

Ik sta altijd een beetje huiverig tegenover het aan banden leggen van het wetenschappelijk onderzoek. Dit betekent dan weer niet dat alles wat kan, ook mag. Laten we daarom, voor we conclusies trekken, het debat afwachten dat alle noodzakelijke wetenschappelijke en ethische gegevens op een rijtje zet. (*Applaus bij de VLD en de CVP*)

**De voorzitter** : Mevrouw De Schamphelaere heeft het woord.

**Mevrouw Mia De Schamphelaere** : Mijnheer de voorzitter, ik zal me houden aan wat u hebt gezegd, en het kort houden. Ik zal geen motie steunen die geen parlementaire meerwaarde bevat. We zijn het eens met inhoud van deze motie, maar haar inhoud werd bevestigd in het antwoord van de minister-president. Deze motie is dus overbodig.

**De voorzitter** : Begin van de stemming.

Heeft iedereen gestemd ? (*Ja*)

Einde van de stemverrichtingen.

Ziehier het resultaat voor wat betreft de aangelegenheden bedoeld in artikel 39 van de Grondwet :

95 leden hebben aan de stemming deelgenomen ;  
 9 leden hebben ja geantwoord ;  
 29 leden hebben zich onthouden ;  
 57 leden hebben neen geantwoord.

Ziehier het resultaat voor wat betreft de aangelegenheden bedoeld in de artikelen 127 tot 129 van de Grondwet :

96 leden hebben aan de stemming deelgenomen ;  
 9 leden hebben ja geantwoord ;  
 29 leden hebben zich onthouden ;

58 leden hebben neen geantwoord.

JA hebben geantwoord :

Caubergs Jan  
 De Gucht Karel  
 Geysels Jos  
 Malcorps Johan  
 Sannen Ludo  
 Sleeckx Jef  
 Stassen Jos  
 Van Den Heuvel Ria  
 Verwimp-Sillis Cecile

NEEN hebben geantwoord :

Becq Sonja  
 Beerden Georges  
 Bossuyt Gilbert  
 Candries Herman  
 Cannaearts Leo  
 Cardoen Georges  
 Coens Joachim  
 De Batselier Norbert  
 De Loor Herman  
 De Meyer Jos  
 De Ridder Peter  
 De Roo Johan  
 De Schamphelaere Mia  
 De Vilder Freddy  
 Decaluwé Carl  
 Delcroix Leo  
 Deprez Paul  
 Desmet Peter  
 Dielens Fred  
 Doomst Michel  
 Dumez Paul  
 Goos Johnny  
 Grouwels Brigitte  
 Heeren Veerle  
 Hostekint Patrick  
 Kenzeler André  
 Lindekens Kathy  
 Lisabeth Carlos  
 Logist Marcel  
 Maes Jacky  
 Marsoul Hugo  
 Matthijs Erik  
 Maximus Lydia  
 Merckx-Van Goey Trees  
 Olivier Marc  
 Quintelier Leonard  
 Sarens Freddy  
 Schuermans Eddy  
 Stevaert Steve  
 Suykerbuyk Herman  
 Swennen Guy

**Voorzitter**

Swinnen René  
 Taylor John  
 Timmermans Jacques  
 Tobback Bruno  
 Van Cleuvenbergen Riet  
 Van der Poorten Mark  
 Van Hecke Mieke  
 Van Looy Jef  
 Van Nieuwenborgh Gracienne  
 Van Nieuwerkerke André  
 Van Rompaey Hugo  
 Van Wallendael Tuur  
 Vandendriessche Bart  
 Vanleenhove Gilbert  
 Vanvelthoven Peter  
 Voorhamme Robert  
 Weyts Johan

Zich ONTHOUDEN hebben :

Avontroodt Yolande  
 Beysen Ward  
 Bogaert Jean-Marie  
 Bril Louis  
 Browaeyts Jozef  
 Ceysens Patricia  
 Cordeel Marc  
 De Groot Etienne  
 De Maght-Aelbrecht Anny  
 Demeulenaere Julien  
 Denys André  
 Deswaene Roland  
 Feytons Freddy  
 Gabriels Jaak  
 Keulen Marino  
 Lachaert Patrick  
 Lauwers Herman  
 Platteau Stefaan  
 Ramoudt Didier  
 Van Aperen Arnold  
 Van Dijck Kris  
 Van Eyken Christian  
 Van Lindt Sonja  
 Van Mechelen Dirk  
 Van Vaerenbergh Etienne

Vandenbroeke Chris  
 Vanderpoorten Marleen  
 Verlinden Mandus  
 Vermeiren Francis

Dientengevolge neemt het parlement de motie niet aan.

**MEDEDELING VAN DE VOORZITTER**

**De voorzitter :** Door de heren Van Nieuwenhuysen en Van Hauthem werd een motie ingediend inzake een belangenconflict, waarvoor de heer Van Hauthem gisteren bij ordemotie om de spoedbehandeling verzocht. Ik heb hierover grondwetspecialisten geraadpleegd. Daaruit blijkt dat de motie onontvankelijk is.

**REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN**

**De voorzitter :** Dames en heren, hiermede zijn wij aan het einde gekomen van onze werkzaamheden voor vandaag.

Ik stel voor het bepalen van datum, uur en agenda voor de volgende plenaire vergadering aan het Bureau en uw voorzitter over te laten.

Geen bezwaar ? (*Instemming*)

De vergadering is gesloten.

– *De vergadering wordt gesloten om 18.09 uur.*